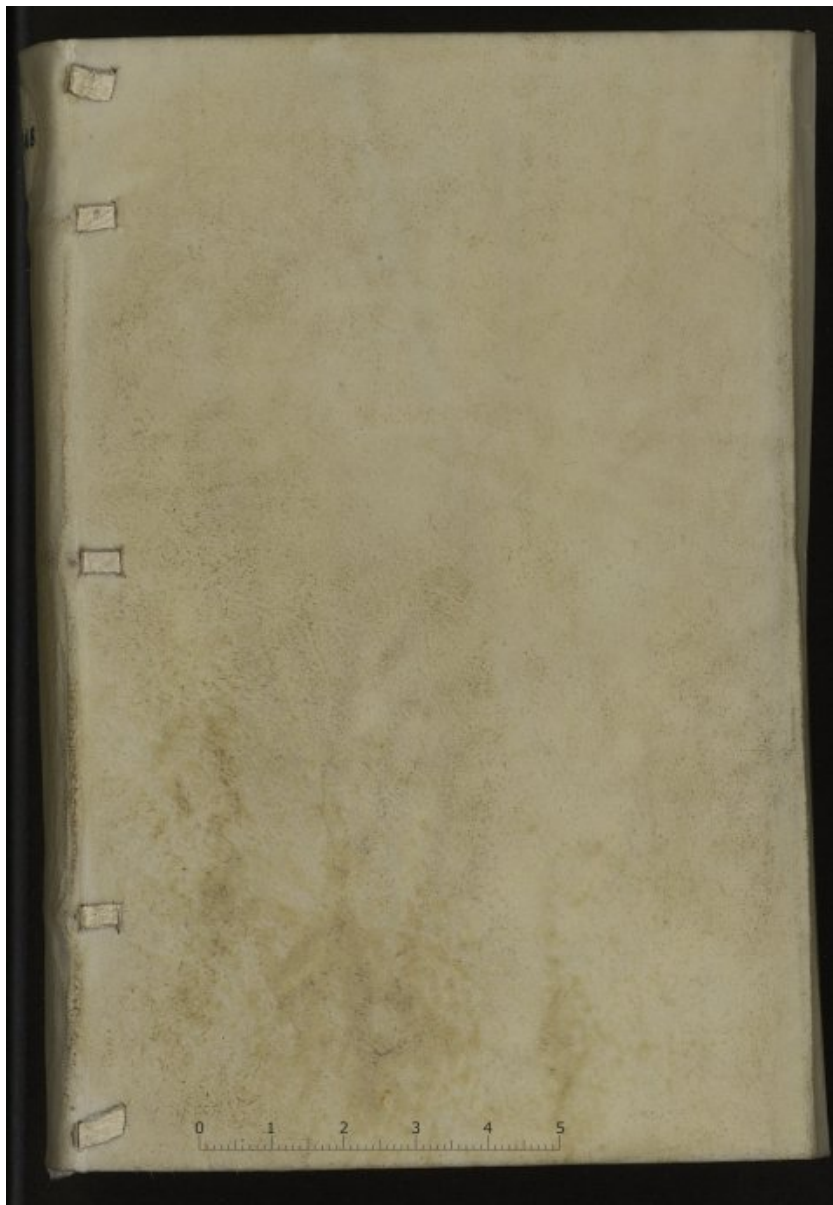

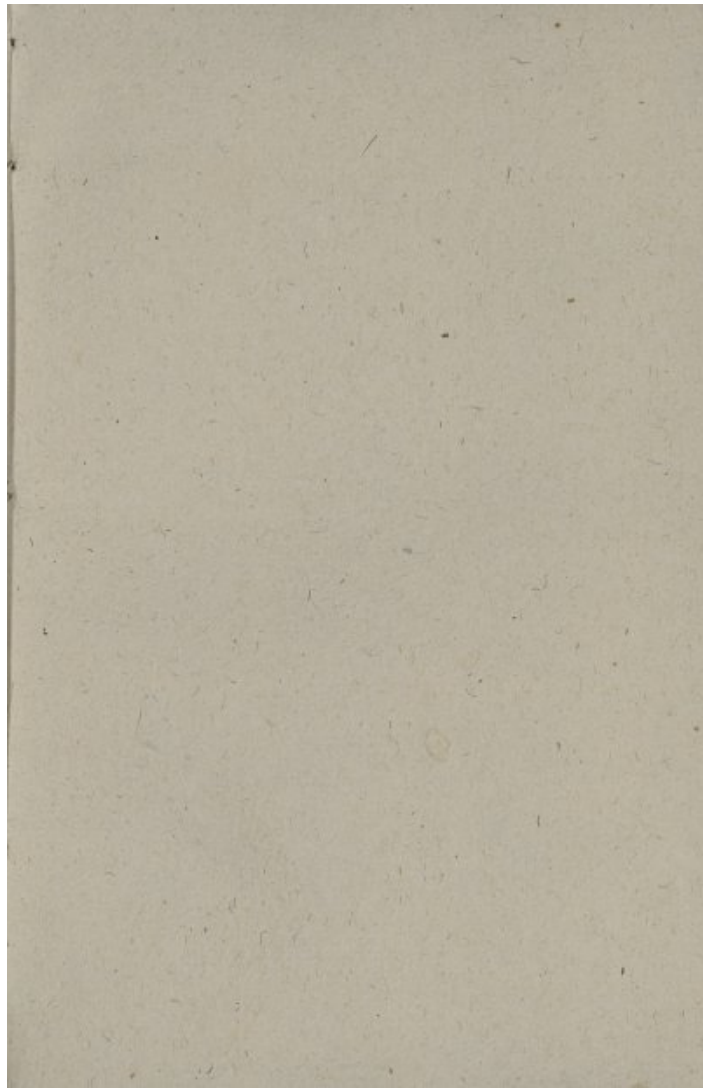
Paracelse. Medicorum ac philosophorum facile principis Theophrasti Paracelsi Eremitæ Libri V. De vita longa, incognitarum rerum, & hucusque à nemine tractatarum referitissimi, Una cum commendatoria Valenti i de Retiis & Adami a Bodenstein, dedicatoria epistola, quibus Theophrasti singularis [et] excellens eruditio commendatur

Basileae : Apud Petrum Pernam, 1562 ?.

Cote : 39248 (1)

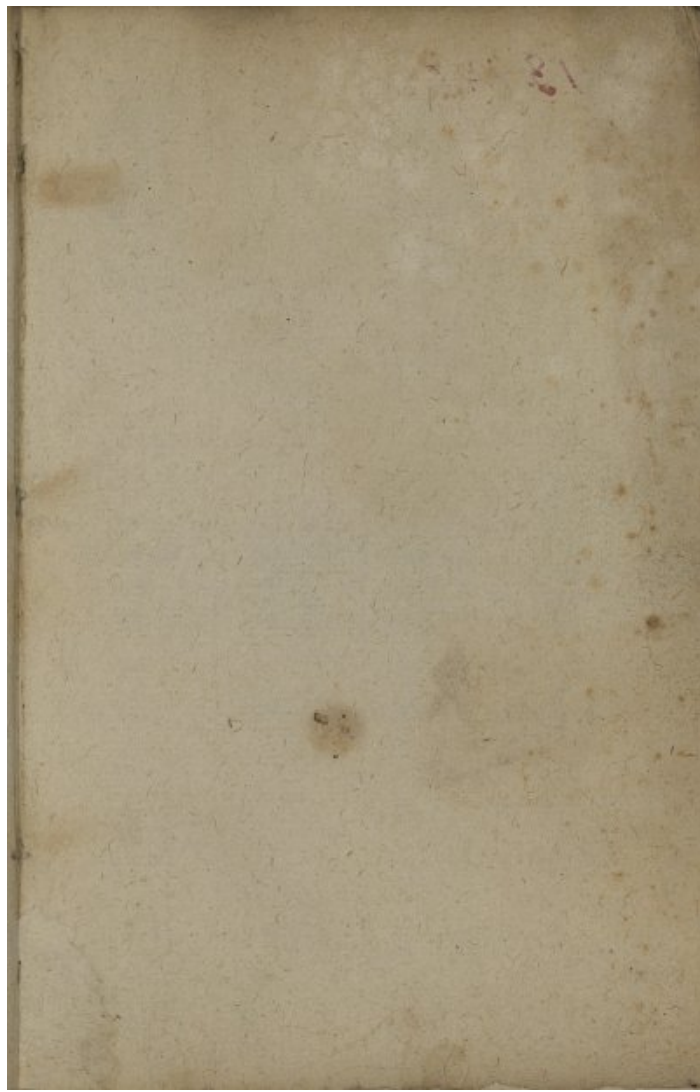
Reserve
arm. 61
NF477,478

MEDICO-

RVM AC PHILOSO-

PHORVM FACILE PRINCIPIŒ

Theophrasti Paracelsi Eremitæ libri v.

de Vita longa, incognitarum re-

rum, & hucusque à nemine

tractatarum refertis-

simi,

VNA CVM COMMENDATORIA

Valentij de Retijs, & Adami à Bodenstein, dedica-

toria Epistola, quibus Theophrasti singularis &

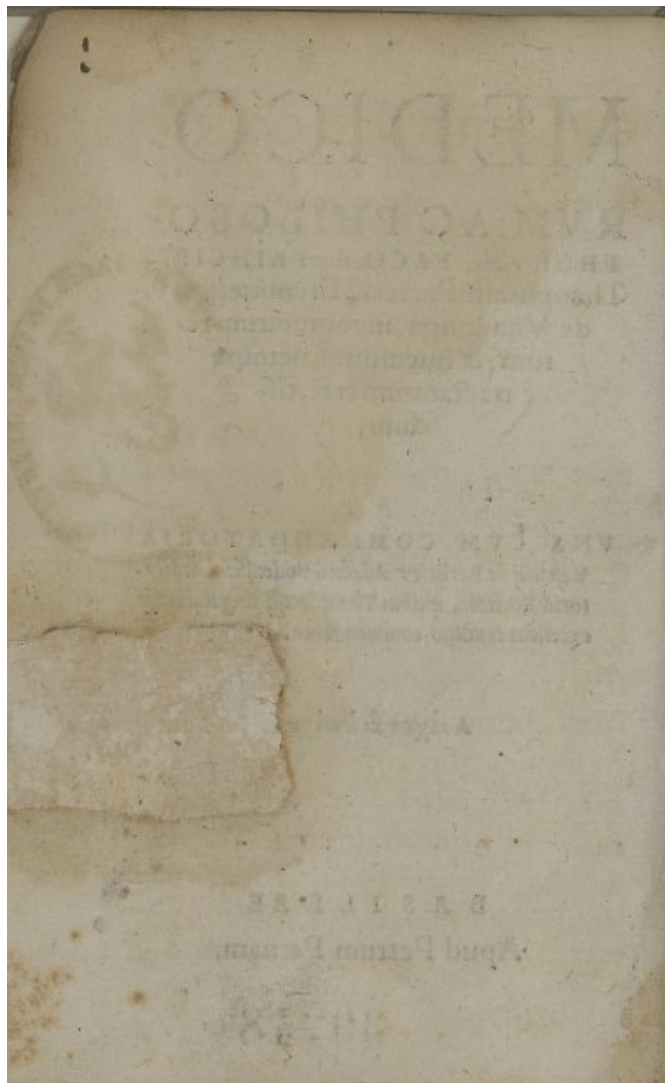
excellens eruditio commendatur

Ανεχθ' κ' α' α' α' α'

BASILEAE

Apud Petrum Pernam,

39248

GENERE, DOCTRINA

AC PRUDENTIA AMPLISSIMO viro, Illustrissimi Principis Caroli, Marchionis in Baden & Hochperg, etc. à consilijs: Et Præsulo in Baden uocato Ludouico Vuolphango ab Hapssperg Domino & Fratri obseruando, uitam prosperam & longam precatur Theophrasti de ditissimus Adam à Bodenstein.

ATVRA PRAESTANTIOR, præstantissime uir, euidenter nos docet, semper publica bona anteponenda esse priuatis: nam IEHOVA omnibus creaturis simul benefacit: Solem communicat bonis & malis, iubetque nos aliorum salutem æquè quærere quàm nostram: Ac recta ratio comoda latè patentia, pluribus utilia & maiora, angustioribus, proprijs ac minoribus suadet præferenda, quòd uniuersi potius

a

EPISTOLA

fit habenda cura, quàm unius partis. Vnde præclare scriptum est à Platone (ait Cicero) Non nobis solum nati sumus, sed ortus nostri partem patria uendicat, partem amici, atq; (ut placet Stoicis) Quæ in terris gignuntur ad usum hominũ omnia creari, HOMINES AVTEM HOMINVM CAUSA ESSE GENERATOS, ut ipsi inter se alij alijs prodesse possint. In hoc naturam ducem debemus sequi, & communes utilitates in medium adferre mutatione officiorum, dando accipiẽdoq; Tum artibus, tum opera, tum facultatibus de uincire hominum inter homines societate: Dissoluuntur enim ac intereunt cito, infirma & male cohærentia: Concordiæ uerò, & constanti firmæq; partium cohærentiæ stabilitas & immortalitas coniunctæ sunt, quòd præ-

COMMENDAT.

præstantis. doctor Theophrastus
 Paracelsus lumine diuino miris
 modis prælucente, semper in ani-
 mo uoluit, ac obseruauit, qui talem
 sibi à Domino traditum, non
 tanquã inutilis minister terra sub-
 humauit, uerùm summa diligen-
 tia, ut frugihominem decet, adusu-
 ram elocauit, ac Domino lucratus
 est innumeroshomines, quos non
 solùm conseruauit, ne sæuo trade-
 rentur orco, sed etiam occultiori
 quadam medicina diuinitus ipsi in
 hunc usum data, tum corpora, tum
 animos, firmiora, agilia & purio-
 ra effecit, eaq; in diuinam quasi na-
 turam transformauit. Artem suam
 omnibus obtulit, quam pauci rece-
 perunt, quòd tempus nondum fo-
 ret, quemadmodum propria eius
 scripta testantur. Nunc uerò mul-
 tis & uarijs libris manifestissimè

EPISTOLA

explicata in lucem prodit. Quamuis nonnulli qui in stercore operantur, & in ipsis tanquam galli fuescque gaudentes conabuntur eam impedire ac suppressere, tamen istorum conatus erunt frustranei, & uani, præterquam apud eos, in quibus peccatum siue confusio nimis prædominatur, quæ lucem odit: nam æterna lux uult medicinam animæ & corporis cunctis hominibus offerri, quo uniuersis succurratur, ne peccatum præualeat gratiæ. Hoc ut perficiatur, & ego excitatus sum qui hoc tempore nullam rem uideo, qua melius publica commoda possim promouere, quàm si libros Theophrasti, ingentes thesauros omnibus communis: artem factis exprimem, quam certissimam & uerissimam esse ab ipsoque Deo traditam in usus hominum

num

num quotidie experior. Spero etiam paulatim magis, ac magis animos mortalium expurgatum iri, ac illuminatū, ut obuijs uicinis hoc bonū amplectantur, suisq; rebus bene consulant, ac peccati effectus imminuant, cuius rei argumentum certum est, quod passim multi docti & syncerioris iudicij homines ualde flagrent cognitione eius medicinæ, quam Theophrastus docet, eaque maxima admiratione utantur felicissimè. Sunt insuper alij complures, qui libentissimè nostrum Paracelsum sequerentur, si non difficultates & labores obstarent, quasi ignaui & otiosi trophæa debeant erigere, & non amplius diu sua uendant bona sudore, sed otio, uerbis, gestibus, ornatu uestiū, applausu populi, & cognitione externa accidentium. Si quid laboris

suscipiendum est, confugiunt actum ad coquum quo testantur labores ad se non pertinere, medicinam esse speculationem absque experientia, scientiam operatione carentem non artem, contra suorum preceptorum sententias. Hinc fit, ut simplicia adulterina in compositiones medicamentorum transferantur: imò saepiusculè cōsiliū ægrotō auxiliū imploranti datur: & nescit medicus simplicia, quanuis ea oculis uideat, ac manibus tangat, quænam sint. Quomodo igitur errores corrigent, aut alios ignota quod officium doctoris existit, docebunt? Naturam noctes atque dies ubique sedulò laborantem, quæ in hac arte præstantissima magistra est, negligunt, ac minimè ipsam imitantur, cum sint ipsius ignari. Physica, mathematica, & spagyrica, in quibus

COMMENDAT.

quibus hæc ars tota consistit, aut penitus ignorant, uel tanquam canes Nilum degustarunt. Quæ non intelligunt, ea uituperant quasi omnia scirent, non considerantes artes nullos habere aduersarios, præterquam negligentes, & ignorantes. Asserunt Theophr. noua principia, ipsa que falsa, statuere, se uero Aristotelis, totiusque naturæ uerissima habere, per aliquot millia annorum, comprobata. Quantum ad prima naturæ principia attinet, uerissimum est, ipsum hominibus noua non naturæ tradere, quæ cunctis diligentius eam considerantibus demonstrat. principia Theophrasti esse certissima, & Aristotelis hominum arbitrio constituta, & leui iudicio probata constat. Aristoteles quidem tria constituit, totidem & Paracelsus. Aristoteles tres ipsis ascri-

-11109

EPISTOLA

plis proprietates, scilicet, ante omnia esse, omnia ex ipsis oriri, ac ex se inuicem non nasci, quas Theophrastus ueras esse comprobat. Quid ergo est discriminis? Dicam, & quàm breuissimis potero. Aristoteles ait principia esse materiã, formam & priuationem: Theophrastus uerò, sulphur, Mercuriũ & salem. Aristoteles enim inquit, Necessariò unum aliquod esse omnium rerum materiam, subiectũ & fulcrum, ex quo cunctæ res oriuntur primò, & in quod resoluantur ultimò, fiantq; in ipso simplicium corporum transmutationes. Deinde duo oportere contraria in hæere materiæ: nullam enim rem sui ipsius appetere interitum, nec se ipsam lædere, quatenus una existit, ac transmutationes fieri ex contrarijs in contraria, manifestissimè constat.

COMMENDAT.

constare: ergo duo cōtraria saltem
 insunt materiæ, hoc est, forma, &
 priuatio, quare illa informat rudē
 & omni qualitate carentem mate-
 riam: hæc uerò est nouæ formæ ab-
 sentia, defectus & desiderium: quæ
 tria (ut sæpius asserit Aristoteles)
 nullo sensu deprehendi possunt,
 sed proportione corporum propo-
 sitorum inueniuntur, & distinguun-
 tur. Theophrastus autem longè
 manifestius principia inuestigauit
 ac plurimis docet libris, quæ sensus
 deprehendunt, & ratio cōmonstrat,
 Deusq; creauit: nam in quæcunq;
 omnia corpora dissoluuntur ulti-
 mò, ex hisdem quoque componun-
 tur, & in sulphur, Mercurium & sa-
 lem omnia corpora ultimò resol-
 uuntur, quod experientia manife-
 stissimè demonstrat. Quicumque
 enim corpus aliquod cōpositum

diligentissimè in partes spagyricia arte dissoluit, uel obseruet dissolutionem absq; hominum opera fieri, semper inuenit ista tria paulatim tendere ad sua prima, nec plura, nec pauciora. Sulphur autè est omne id, quod incēditur, nec quicquam concipit flammam, nisi ratione sulphuris, quod exiccat & consumit humidum in corporibus cōpositis. Mercurius siue liquor, est omne fumosum & humidū in quouis corpore, nec ulla res in fimum conuertitur, nisi ratione Mercurij: nec in altum tendit absque eo, qui sulphur & salem sæpe rapit secum. Quicquid in cinerem siue calcem redigitur est sal, nec ullus fit cinis, nisi ratione salis qui purgat, abstergit, ac putrefactiones arcet, ut in ligno sulphur ardet. Mercurius exhalat, ac fugit cum parte sulphuris:

ris:

COM M E N D A T.

ris: unde facile fugiens etiam incen-
ditur: cinis est ipsum sal, ex quo
præstantissimū, ac bene purgatū
extrahitur alkali, nostris corpori-
bus aptissimum. Hæc tria in quo
uis corpore inveniuntur, licet plu-
rimum tegantur: Dissolutio enim
docet constructionis methodum.
Ad materiam primam adè infor-
mem, ut omni careat qualitate, ac
quantitate, formam occultissimè
informantem materiam, ac priua-
tionem imaginatione constitutam
nemo unquam perueniet, nec com-
positione, nec dissolutione, multò
minus aliquis usus in mistis osten-
di potest, quòd fictæ res non sint
rerum naturalium partes, nec i-
pſius natræ: nulla etiã methodo
ἀναλύσεως, nec *συνθέσεως*, unum qua
possunt ipſorū progressus demon-
strari. Nostra autem magno homi

num commodo semper in quouis corpore ostendi possunt, & quodnam præualeat. Ac quantò magis componuntur, tantò magis teguntur, & à prima simplicitate discedunt: Et uicissim quò magis concreta dissoluntur, eo simpliciora apparent, quod intelligendum est geometrica proportione, non arithmetica in corporibus mistis, ut calor ignis congregans homogenea, & disgregans heterogenea pulcherrimè probat. Ceterum forma, materia & priuatio, ut principia rerū, nusquam ne subtilissimo philosopho apparent, & nihilominus uolunt quidam ea esse principia naturæ, quæ sua agit, ac facit reuera, & corporibus non imaginatione aut mentis operatione, alioquin Platonis & Pythagoræ principia longè forent meliora Arist.

Gi.

Gignit enim natura CORPORA
EX CORPORIBVS, quocirca
nec alia agnoscit principia q̄ corpora.
Secundò, omnia principia,
ex quib. disciplinæ demōstrantur
ac res prodeunt, priora, notiora,
simpliciora & certiora esse debent
ipso effectu, quod & ipse Aristoteles,
multiq̄ Philosophi uno fatentur ore,
at ista tria imaginatione cōstituta,
non sunt compositis notiora,
nec certiora, quòd nec ratio, nec
sensus ea apprehendat. Nam res
genitæ sentiuntur, ac ratio colligit
per sensus eas esse in certo statu, ut
Socratem uideo, tango, olfacio, &
audio. Deinde ratio colligit ipsum
non alium esse hominem q̄ ipsum
certum, & indicat non esse brutū,
multò minus plantam, metallum,
aut aliud quoduis corpus. Materiam
uerò, formam, ac priuationē

principia, nec ratio, nec sensus capere potest, si etiam Socratē in mille diuideres partes, easq; componeres diuideresq; pro animi arbitrio. Analogia, siue proportio, inquit Arist. docet ista principia. Cernimus enim in omnibus compositis esse quandam materiam, quæ existit subiectum cōtrariorum in mutatione, ac tandem resolutione ultima unum duntaxat esse subiectum omnibus rebus commune colligimus, in quo nihil contrarij per se est, sed cōtraria ipsi inhærent. Hæc quidem dicuntur à quàm plurimis qui summam naturæ scientiam sibi ascribunt, probatio autem nulla adest, quòd captum humanum & naturæ ordinem excedant. Si proportio sola nos ducat in cognitionem principiorū, cogimur certè nolentes siue uolentes fateri, accidentia

COMMENDAT.

dentia omnia quæ naturalibus corporibus inhærent, sensibusque obiecta sunt, & sua habere propria principia: Cur enim potius substantia haberet sua principia atque colores, sonus, sapes, odores, lumina, aliaque res huius generis innumeræ? Ex materia sane informi & inani non prodeunt, quod omni accidente careat, alioquin certi aliquid denotaret: nec ex forma, quæ necessario aut est substantia, aut accidens: Si essentia (ut plerique affirmant) non fiunt ex ipsa accidentia, quod sit simplicissima & incorporea, quemadmodum nec ex accidentibus ulla fit substantia: Si autem dixeris accidens esse, nil certi potest significari quod sit transcendens, & nullius certæ categoriæ: nam qualitas solum esse nequit, quod ex qualitate & substantia omnis corporis

b

experte non possit gigni quantitas
sic nec ex quantitate, ac huiusmodi
substantia qualitas oritur. Eadem
etiam est ratio quoque de reliquis
categorijs. Ex priuatione quæ ni-
hil (teste Aristotele) per se existit
multò minus ulla res naturalis fie-
ri potest: Quomodo itaq; ratio no-
stra huiusmodi principia cogno-
scet? proportio quidem falsa præ-
scribitur, quæ eam sollicitè inquire-
do seducit, indicatq; fundamentū
ultra limites naturæ, quod nunquā
inuestigari potest. Quantò enim
singula diligentius examinat, prin-
cipiaq; inquirat, tantò magis ratio
cinando aberrat, cernitq; totius
philosophiæ fundamentum, fragi-
le, inconstans, & fictum esse. Quia
ordine singula inquirens, hoc mo-
do miserè tallitur, nec tamen com-
modiorem rationem Aristoteles
cum

COMMENDAT.

cum tota sua secta præscribit, nec ratio inueniri potest: prima materia, aut est substantia, aut est accidens. Respondent sectatores Aristotelis, substantiam esse quæ necessario uel est corporea, uel corporis experta. Si corpoream dixeris ipsam esse, continuo sequitur contra Aristotelicos elementa non esse simplicissima corpora, nisi cum Empedocle asserere uolueris, omnium materiam primam esse quatuor elementa, quam opinionem Aristoteles, ac plerique Philosophi, ut falsam confutarunt, & proprijs qualitibus quæ sub sensum cadunt esse præditam: Siquidem corpus naturale est substantia, quæ prædita qualitibus sentiri potest. Sin uero affirmaueris expertem corporis, longè magis animus admiratur, quàm corpus nascatur ex substantia incorpo-

reā, quæ omni qualitate, magnitudine ac pondere caret, & unde tam ingens mundi sit machina orta. Quod si respondeas, concursu materiæ, ac formæ, interrogat iterum illa forma, est ne substantia, uel accidens? Substantia esse nequit, quæ nec expers sit corporis, nec eius particeps: si enim corpus foret, eadem absurda sequeretur, quæ supra diximus materiam consequi, & corpora mista fierent ex forma, non solū materia: ex quo uis enim corpore aliud fieri potest. incorporea neque esse: cum duæ substantiæ omnis corporis expertes nullo modo efficiant corpus, quod & ipsi fatentur dum inquirunt: Composita sunt eiusdem naturæ cū ipsis ex quibus componuntur, ex lignis, lignea, ex metallis, metallica, ex elementis, elementata, &c. dicemus ne hūc mundum

dum esse incorporeum? nequa-
q̄: Cedò ergo, unde tam amplum
corpus totus hic mundus originē
duxit: Respondes denuò, ex mate-
ria, ex forma: At ex substantia in-
corporea, & informi, nihil est nisi
incorporeum: da contradictionē,
& ostende quando, ubi, & quo-
modo natura incorporea tantum
opus genuerit, ac gignat: Explica
simul, quì poterit incorporea sub-
stantia alterius esse subiectum, uel
alteram informare, & quomodo
sit finita, qui sint termini, siue limi-
tes eius: & materia cum sit omnis
qualitatis expers, demonstra qui-
bus rationibus corpora prima, si-
ue elementa sint primò ex materia
& forma distinctè nata, Profectò
uolens nolens contra omnes Phi-
losophicas rationes cogaris fateri
hunc mundum temerè, ac fortuitò

natum esse. Cur obsecro incorporea substantia potius corpus efficit leuissimum, tenuissimum, calidissimum & siccum, quod elementum ignis uocatis, quam humidum, frigidum & graue, quod aquam appellatis. Naturaliter talis distinctio si facta sit, aut adhuc fiat, necessario causa existit aliqua. Si uolueris hoc fieri ratione formæ, oportet ipsam formam huiusmodi aliquid antea fuisse, & quatuor simplicium corporum distinctas naturas continuisse, atque adhuc continere, sicque non erit substantia incorporea, nec accidens, sed corpus. Deinde cum natura rudis (quam Plato inane, aut uacuum appellat) alias ac alias appetat, & suscipiat formas, quarum absentia est priuatio, & priores necessario intereant, quomodo rursus nascuntur? aut qua ratione fi-

unt

COMMENDAT.

unt nouæ: & nihilominus priores non præcedant posterioribus cū sit unum & idem principium: forma succedit priuationi, & priuatio formæ: sed unde iterum prodeunt, & quò abeunt quæritur. Hæc forma si substantia est, oportet, ut intereat substantia, nisi transeat in materiam, quod tamen nolunt, quia nec ex alijs nec ex se inuicem fiunt, & suscipit accidentia: quòd omnis substantia suscipiat accidentia præter Deum. Priuationem interire, & ipse Aristoteles asserit, soli materiæ immortalitatem uidetur ascribere: inquit enim in fine lib. primi, primo Physicorum de materia quam sæpe priuationem & potentiam uocat, φθείρεται δὲ ἐκ γίνεσθαι, ὅτι μὲν ὡς, ὅτι δὲ ὡς ᾧ, ὡς μὲν γὰρ τὸ ἐν ᾧ, κατ' αὐτὸ φθείρεται, τὸ γὰρ φθειρόμεν ἐν τῷ τῷ, ὅτι ἢ εἴρη φησὶ: ὡς δὲ κατὰ δὴν αὐτῆς, οὐ κατ' αὐτὸ, ἀλλ' ἄσθετον, καὶ ἐγγενῶς ἀνάγκη αὐτὴν εἶναι.

b 4

Hæc certè sententiã de principijs
seipsam cõfundit, & euertit ex Ari
stotelis uerbis, quem tamen uide
mus docere, formam primam non
esse substantiam, ut complures in
terpretes, sed qualitates primas:
nam libro primo Physicorum ait,
materiam esse quodammodo sub
stantiam, formam spectare ad pri
mam sapientiam, & duo principia
cõtraria inhærere materiæ. postea
cap. primo libri secundi, de Ortu
ac interitu suam sententiã planius
explicans dicit: Nos autem dici
mus corporum quæ sensu percipi
untur materiam quandã esse, eam
que nõ separabilem, sed repugnã
tiã semper coniunctam, ex qua ele
menta oriuntur. Et paulò post con
cludit, Itaque primò quidem sensi
le corpus principium est: Deinde
contraria calor & frigus: Tertio si
mul

COMMENDAT.

mul aqua & ignis alia que eiusdem generis. Materiam uocat corpus potentia sensibile: quia quòd sit uera essentia & ex ipsa corpus uoluerit gigni. Formam, contraria quæ materiæ insunt, ex quibus tertio fiunt corpora simplicia. Hanc sententiã Galenus libro primo Elementorum, his ferè explicat uerbis: Fatentur omnes Philosophi, materiam quandam omnibus elementis subiectam esse, que omni caret qualitate, ac in ea summum calorem ignis esse principium: præterea eandem materiam, nec unquam oriri, nec interire: Qualitates uerò in ea interire ac gigni. Deinde in eodem lib. sequitur: Cum enim materiæ summus accedit calor, tunc uniuersum illud est elementum. Eodem modo etiam, quoties summum frigus, humor, aut siccitas materiæ coniun-

EPISTOLA

gitur, elementum existit, nec ex ul-
lis alijs qualitibus iudicatur ele-
mentum, quàm hisce quatuor: So-
læ nanq; hæ quatuor materiã sub-
iectam commutando, causæ sunt e-
lementorum. Hæc non quòd ea si-
cuti uera & utilia probemus, ascri-
psimus, sed ut partim studiosi iudi-
cent, quantum pleriq; interpretes
ab Aristotelis sententia discedant,
quæ magis ad ueritatem accedit,
quàm ipsorum figmenta omni ue-
ritate carentia. Ceterum quomodo
forma mera qualitas, materiæ sub-
stantiæ incorporeæ misceatur, nu-
spiam ab Aristotele nec interpreti-
bus docetur, nec potest uera mistu-
ræ ratio tradi quòd non fiat talis cõ-
positio in rerum natura, qualem i-
psi præscribunt. Qua enim ratio-
ne substantia incorporea & quali-
tates concurrant, ac tam immensa
cor-

COMMENDAT.

corpora cōstituant cū omni quan-
titate, ac corpore careant, omnem
excedit rationē ac fidem. Quomo-
do hic tantus mundus consistit, ac
suffulcitur substantia omnis corpo-
ris experite & qualitatibus. Frustra
hic laborat quæcūq; anima, inquiren-
do talia uana fundamenta. Est &
substantia prior accidentibus, er-
go principium alterum sequitur al-
terum. Si uerò ab æterno dixeris
fuisse, Quis intelliget, quomodo
res mutabiles sint ex æternis & im-
mutabilibus ortæ? cūm qualitas
nō minutum temporis existat abs-
que subiecto, quod tamen uolunt
cum ea corpus constituere. Quis
obtestor sanæ mentis contra san-
ctissimam, ac firmissimam uerita-
tem credet, materiam & formam
ab omni æternitate fuisse? Deus e-
nim IEHOVA in principio crea-

ol

uit cœlum & terram aliâq; prima
corpora, ex quibus cūcta iuxta for-
mas suas sex dieb. produxit: nō igi-
tur solū talia falsa ac absurda, qua-
lia uera ratio nuncq; percipere po-
test, sed & impia, quibus bona ado-
lescentum ingenia obruuntur, &
corrumpuntur in scholis, ac passim
à Deo ad uarias hæreses abducun-
tur. Maxima est Dei laus omnia
posse, ac ex nihilo omnia creasse,
quæ isti turpissimè nituntur nega-
re, aut perperam obscurare huius-
modi principijs, de quibus tot fe-
rè extant opiniones, quot scripto-
res. Valeant itaq; huiusmodi opi-
niones quæ Dei gloriam tollere stu-
dent. Sic Galenus libro xi. capite
xiiij. de Vsu partium iniquissime
reprehendit Mosē sanctissimum
Prophetam, quòd asserat Deum
omnia posse, & mundum ex nihi-
lo

COMMENDAT.

lo creasse, unde dicit: Certè Moy-
 ses quidem ita de natura ratiocina-
 batur, cuius ratio quàm Epicuri ui-
 detur mihi probabilior: optimum
 tamē est neutrius rationem sequi,
 sed potius generationis principiū
 quod à creatore ducitur. Et paulò
 pòst: Neq; enim si lapidem repen-
 te (Deus) uelit efficere hominem,
 id poterit. Atq; in hoc ratio nostra
 ac Platonis, tū aliorum, qui apud
 Græcos de rerum natura rectè con-
 scripserunt, à Mose differt: satis e-
 nim ipse in rebus efficiendis uolun-
 tatem Dei esse: siquidem omnia
 Deum facere posse arbitratur: si e-
 tiam ex cineribus equum aut bouē
 facere uelit. Nos uerò non sic senti-
 mus, sed confirmamus quædam na-
 turam efficere non posse, eaq; Deū
 ne aggredi quidem omnino, sed
 ex ipsis quæ facere potest, id quod

melius est, eligere. Lactantius lib. ij. capit. xi. multis agit argumentis contra eos, qui putabant materiam primam semper fuisse, ac Deum ex ipsa fecisse uniuersa. Idem & alij patres tractant, qui impium esse cum sancto spiritu iudicant, falsa in scholis Christianorum docere. Quae de causa bene loquitur Tertulianus in libro contra Hermogenem, Philosophos esse Hæreticorum patriarchas, uarijs cū probet argumentis in quinto contra Marcionem, tum hoc toto libro: quoniam Hermogenes autumauit, materiam ab æterno fuisse, & semper futurā, totumq; mundum ex ea factum esse: quia Deus, ait, aut ex nihilo, aut seipso, aut aliquo, fecit omnia, ex nihilo non potuit, quò Deus summum bonum & perfectissimū sua uoluntate nil nisi bonum sibi simile

le

COMMENDAT.

le creasset, sed plurima cū sint mala, non possunt ex summo bono originem habere, sed ex materia prima. Deinde semper Deus fuit Dominus alicuius subiecti, quod est materia prima. Ex seipso non fecit: alioquin omnia forent diuina, & partes mundi imperfectę, & ipse Deus mutilus, quod partes ipsius essent dispersę. Aut omnes res unus deus, nec res amplius fierēt, sed essent. Ergo concludit hunc mundum ex materia prima, quę semper fuit, genitum esse, quę Tertul. eruditę lib. toto contra Hermog. confutat, & multisuarijs que argumentis probat hunc mundum nō esse productum ex ulla materia, sed creatum ex nihilo. Quum itaq; principia rerū naturalium nequeant esse substantiæ corporis expertes, multo minus accidentia, quę

EPISTOLA

non per se existunt, sed substantiæ
ut puriori, solidiori, & constantio-
ri inhærent, nec ex utrisq; compo-
sita, quòd inter se conuenire nõ pos-
sint, necessariò corpora erũt, quæ,
aut sunt simplicia & prima, aut ex
simplicibus & primis composita.
At ex principijs omnia fiunt, & i-
psa ex nullis alijs, nec ullum cor-
pus ipsis prius, uel simplicius exi-
stit, nec per alia sunt, aut constant,
sed alia per ipsa. Præterea Deus
omnia creauit diuina eius uolunta-
te per Iesum Christum omnis bo-
ni ueram causam, sine qua nihil fa-
ctum est: principia etiam sunt ple-
ne in principio mundi creata, cum
sint perfecta corpora omnium mi-
storum, fulcra, materia & funda-
menta, quæ primò in plæriscq; fue-
re nudiora & simpliciora, ut & ho-
die, sed paulatim magis, ac magis
ipso

COMMENDAT.

ipso concursu tecta & recondita, sic aqua mercurialis produxit iussu Domini omnia sua in quibus longè plus salis & sulphuris reperitur, quàm pura aqua. Contrà in animalibus plus mercurij est, quàm terra quæ ea genuit. Tertio, principia non intereunt, nec oriuntur, à condito enim mūdo ad finem eius permanent, unde perpetua esse oportet, quanuis geometrica proportione misceantur, adeò, ut nullum sit omnino simplex. Quarto, natura necessariò in transmutationibus ex ipsis solis omnia componit corpora, & in ea ultimò resoluit, non imaginatione, sed reuera, & quanto dissolutio accrescit à composito, tantò magis ostendit natura & ars simplicia. Quæ ultra hæc finguntur, nec ratio, nec natura agnoscit: ergo principia sunt corpora prima

c

COMMENDAT.

& simplicissima, creata, perpetua
 per se consistentia, ex quorum mi-
 stione omnia fiunt, & in quæ ulti-
 mō resoluuntur. Vana falsaq; est
 horum imaginatio, qui asserunt in
 omnib. transmutationib. corporū
 dissolutionē fieri in materiam pri-
 mam Aristotelis, quæ est substan-
 tia incorporea: ac terminum disso-
 lutionis, in quo incipit cōpositio,
 fingunt minuto fieri temporis, qđ
 nullo modo rationi est consenta-
 neum: siquidem granum aqua dis-
 solutum in pavimento, uel asserē,
 interit, ac producit primò candidā
 aut flauam herbam, deinde uiren-
 tem, quæ nascitur ex corpore gra-
 ni non substantia incorporea, ut
 cuius cernere potest. Ita ex grano
 sinapeos nascitur frutex, ex hor-
 deo, hordeum, ex ouo generatur
 pullus non canis, id est signum eui
 dens

dens ista non transire in materiam primam: Quia si fieret materia prima, nulla foret causa per quam potius nasceretur ex ovo pullus, quã planta, aut metallum, lapis, hominulus, aut quiduis aliud: quod materia prima omnibus caret qualitatibus, & nullam habet inclinationem ad hanc, uel illam rem, & forma perit, euanesceretque cui aliorumque natura, ut nihil corporis appareret, quod contra euidentissimam experientiam dicitur, sine qua ratio nihil constituere debet. Inspiciamus hunc amplissimum mundum, eiusque uarias partes, & uidebimus absque longa inutili que disputatione tria principia à Theophr. descripta esse uerissima (Vulcani opera id optime fit). Quod uerò elemēta nō sint corpora simplicia, sed matrices ortæ ex primis tribus, nec requirāt

EPISTOLA

materiam primam in suorū trans-
mutationibus, aliāq; nonnulla, in
epistola quadam quā præfigimus
libris Theophrasti, præceptoris
nostri fidelissimi, & monarchæ to-
tius medicæ religionis unici, breui-
simis uerbis commonstrabimus.
Hæc etenim omnia si hic tractare-
mus, epistola nimis cresceret, lecto-
ricq; molesta foret. Nec quispiam si-
bi persuadeat, nos hæc docere pro-
pterea quòd aut Theophrastum ar-
bitremur quicquam omisisse, aut
nos melius ipso posse id negotium
explicare, sed cupimus bonarū di-
sciplinarum studiosis uiam sterne-
re ad eius Paracelsi præclarissima,
ac utilissima scripta intelligenda,
in quibus hæc aliāq; multa copio-
sissimè manifestissimèq; exponun-
tur: & calumniatores esse proban-
tur, qui affirmant Theophrastū es-
se

COMMENDAT.

sed untaxat Empiricum, ac omnia
 confusè docere: ubiq; enim causas
 propinquiores, ueriores & interio-
 res inquirat, ac docet, ex quibus po-
 stea totam methodū pulcherrimè
 deducit, sed hoc nō est mirum nec
 nouum: solent nanc; furore rapti
 circūsepti que mendacijs ea haud
 difficilè reprehendere quæ non in-
 telligunt. Legunt nonnulli aliquē
 librum Theophrasti, quem si non
 capiunt, arbitrantur id non sua, sed
 authoris culpa fieri, quasi omnia
 confundat, & methodi sit imperi-
 tus, & isti omnium rerum sint gna-
 ri, nihilq; eos lateat. Quibus ego si
 respōdere conarer, integrum, idq;
 maximum uolumen foret conscri-
 bendum, in quo singulorum libro-
 rum Theophrasti doctrinā & me-
 thodum, qui meas in manus perue-
 nerunt unquam, ostenderem. Le-

COMMENDAT.

gant, ac relegant ipsimet libros Paracelsi, depositis animi perturbationibus, falsisque contumelijs quæ homines nimium à ueritate in tenebras abducunt & dubio procul cernent Theophrastum methodicè docere, præcipuè si adhibuerint diligenter manum aratro, hoc est, laborarint, eaque confecerint quæ ipse præscribit. Nec opus est ut longè exempla petamus: nam ueræ methodi cum ubique exempla proponat, tum in hoc libro propositum nobis omnium est commodissimum. Hoc autem quò melius appareat, paulò altius totius negotij cardinem repetam, quòd constat multos clamitare methodum deesse, qui ignorant quæ sit uera historia methodi, quam natura & recta ratio præscribunt. Methodus est breuis ratio, ac uia rectè docendi: docemus autem rectè per
notiora

notiora, aut nobis, aut naturæ. Nobis sunt notiores effectus, fines, res singulares, totæ & cōfusæ, per quæ argumentantur ratiocinationib. & enthymematis. Ab huiusmodi notioribus doctrina quoties fit, dicitur methodus dissolutionis, Græcè ἀνάλυσις uel μέθοδος ἀναλυτική. Altera huic prorsus contraria fit per causas, generalia, & partes. argumentamur uerò inductionibus & exemplis, fitq; progressio à sensibus ad intelligentiam, illic contra. Latinis appellatur cōstructio, aut compositio, Græcis σύνθεσις, uel μέθοδος συνθετική. Has duas quouis tempore natura nos docet sua corpora componendo, ac dissoluendo, & ratio humana non difficulter eas obseruat, ac usurpat in diuersis negotijs, licet pauci animaduertant. Tertia utriusque particeps non incommode

ipsis annumeratur, qua totum partibus certis proponitur, quæ singulatim ordine explicantur, id fit, aut diuisione, aut definitione, propterea & ipsa methodus dicitur diuisionis & definitionis, cum tamen reuera totum si spectes negotiū prorsus una & eadem sit; quòd totū semper proponatur idē partibus explicetur, definitio sit idem quòd res definita, & partes omnes simul iunctæ idē quòd res definita: priores duæ sunt naturæ ac rationis, hæc solius rationis, qua utitur suis in negotijs, quoties neutra priorū commodè uti potest. Ex fine inuestigatur methodus: nam is si totū fuerit aliquod, docēdus est per causas constructione uel partes definitione, siue diuisione: sin autē pars, dissolutione: In libris uerò conscriptis optimè discimus methodum

ex

COMMENDAT.

ex ordine progressionis. Harum rationem docendi semper una est præcipua in quouis opere, cui & reliquæ miscentur & inseruiunt. Quo autem methodus huius libri manifestior fiat, ordinem ac summam totius operis primò referemus, ex quib. postea eliciemus methodum. Totum opus quinque absolvit libris, quorum in primo docet, quoduplicem esse uitam, quid uita longa, quibus medijs comparatur, hominem constare duobus corporibus, quorum alterum naturale est conflatum ex uarijs partibus, similaribus & dissimilaribus: alterum est cœlestes præter naturam, physico mistum corpori: unde uita duplex existit, naturalis & cœlestis, in partium concentu longam uitam consistere asserit. Hæc quo manifestè & uera doceat me-

COMMENDAT.

thodo causas diligenter explicat, primò, duo cū sint corpora mista quæ unum corpus cōstituunt, modum indicat cognoscendi & iudicandi partes naturalis corporis, uitam, ualetudinem & mortem atq; quibus ex causis prodeant. Postea inquirit fontes uitæ longæ per suas causas, certaq; principia more mathematico, ac inuenit eam non effici hoc mortali corpore & uita eius fluxa, sed cœlesti uita & corpore quod non uidetur, quæ duo cōiuncta & mista corpori naturali, perfectæ causæ sunt uitæ longæ: sic homo quatuor causis siue parentibus fit: nam duo corpora ueluti matres diuersæ, hoc est, naturale & cœleste cōcurrunt, & duæ uitæ, hoc est, formæ quasi patres, naturalis & cœlestis unà gignunt filiū unicum, qui est mas, id est, uita, & fœmina, id est

EPISTOLA

est corpus. Duplex medicina ipsi adhibēda, altera, ut conseruet, altera, ut restituant amissa. Praxis similiter duplex, altera physica, altera uitæ longæ, utraq; ex fine iudicanda est: uita aut longā duob. q̄a in corporibus existit tanquā materia, & duab. formis causæ efficientes sunt ingrendæ & cōsiderādæ, quas præcipuas sex esse docet. prima est magia diuina per reuelationes Dei hominibus tradita, quæ ex diuinis æternisq; corporibus influit in hoc mistum corpus, & conseruat illud, qua primi parentes edocti, non nongentos annos uiuendo transgressi sunt. Secunda est causa naturalis, qua ex mineris subtilissima separatur essentia uirtute ignis, quæ corpus senectute confectum, pristina iuuentæ accuratè restituit, ac ab omni ægritudine liberū reddit. Ter

EPISTOLA

tia est magia, non à Deo immédia-
 tè, sed à supercœlestibus corpori-
 bus influens in hoc mistū corpus
 quod etiam regit. Hac usus est Ma-
 hometus, ac sibi nomen compara-
 uit quasi immortale: huius periti
 fuerunt & magi tres Christū quæ-
 rentes. Quarta imitatur falsò præ-
 cedentem propter naturę ignoran-
 tiam: quia transmutat corpus natu-
 rale nimium in phantasticū, quod
 diu oberrat, imò etiam ad extremū
 iudicij diem, non uerè uiuens, qua-
 re uita longa ibi falsò existit. Quin-
 ta, impressio deltica, siue imagina-
 tio, qua alter alterius uires accipit:
 huc spectāt signa, characteres, figu-
 ræ & orationes. Sexta, astrorum
 influentia, quæ aut certis medijs
 corpus humanum donat longa ui-
 ta, interdum accedente quoq; ima-
 ginatione, corpora mortalia efficit
 im.

COMMENDAT.

immortalia, qualia in terris & aquis uersantur. In secundo lib. exponit primò rationem methodi, et quæcunq; in primo lib. generatim sunt tradita, eadem particulatim ibi interpretatur, præsertim corpus morbis afflictum, quo modo curari & cōseruari debeat per arcana & balsamum. Ordo morborū hic est, podagra, gutta, lepra, epilepsia, febres, apostemata, hydropisis, dissoluta, uermes, cancer, syrones, pustulæ, ulcera & uulnera. In tertio persequitur rationem medendi, uitamq; producendi certis medijs, sed alia ratione quàm in secundo, ubi tractatur corpus infirmum, hîc uerò ad cōseruandum & tuendum illud, parantur arcana ex auro, gemmis, herbis, anthimonio, sulphure, mercurio, uino, mūmia, satyrione & primo metallo.

COMMENDAT.

In quarto iterum ad generaliora redit, primò tractans de quadam uirtute inuisibili quæ ualde multum præstat corpori, uocat eam balfamum, omnem corporis naturam excedentem, qui duo corpora coniunctione conseruat, & cœleste corpus unà cū quatuor elementis sustentat: inest autem duob. modis, uel casu, & clam agit, uel artib. certisq; medijs comparatur, ut herbis, metallis, quintis essentijs, alijsq; rebus uitæ longæ certos præscribit terminos: non quòd omnis uita possit extendi, sed ut homo cōfideret ipsum terminum qui promoueri potest: duplex enim est terminus, alter naturalis uitæ fixus, quē homo Microcosmus superare nequit. Alterum certis medijs transgredi potest. Illi astrum triplicē distinguit, ac medico diligenter considerandum

EPISTOLA

siderandum admonet ne pugnan-
 tia coniungat, quorum primus ex
 elementis originem, secundus ex
 magnalibus, tertius ex proprijs spe-
 cificis ducit. Primus aliquando ad-
 dit decem annos, interdum uigin-
 ti, nō nunquam plures, morbos ta-
 men non tollit. Formæ ipsius tot
 existunt, quot sunt homines. Secū-
 dō tradit separationem atq; purga-
 tionem nostri corporis, qua paula-
 tim ascendit ad cœlestem naturam,
 non tamen relicto corpore physi-
 co, sed omnes partes purgantur, ac
 figuntur lucidissimo reflexionis ca-
 lore, quo frigida immūda & obscu-
 ra à calidis & splendidissimis dis-
 iunguntur. Sic primus Iliaster nō
 ualet per se, nisi quòd arceat interi-
 tum per arcana, sed omnia agun-
 tur auxilio reliquorū: Ergo Mum-
 mia uitam longam efficiens, ex tri-

EPISTOLA

bus anatomijs cōponi debet, quo sit res arcana, in qua latitant res cœlestes. Diligenter itaq; considerandæ sunt exaltationes rerum, ac gradatim ad immortalia fixa; pergendum: singula nanq; habent sua æterna, ac firma in eodem ordine, ut noster Maius fluxos, tēporaneos & fugaces flores producit, alius uerò perpetuos & immortales. In 5. lib. rursus indicat suā methodū, & asserit ea se absoluturū quæ in primo cœpit docere: ostendit duas esse uires, siue formas in hominū potestate, naturalem & aeream. De illa dictum est, hanc uerò quæ omnis corporis est expers hoc lib. tractat. Vitæ longæ terminus est mille anni, & minimus sexcētesimus, sequuntur postea canones & conditiones uitæ longæ, quæ in aerea consistit uirtute, quæ, aut est sanitas fixa, aut ægritu

EPISTOLA

ægritudo constans & firma qua æger diu uiuit. Postremò concludit nos uitam longam cœlesti uirtute, ac arte consequi. Ex his omnibus manifestum est methodū esse constructionē, quia proposuit uitam longam, quam pulcherrimè causis necessarijs ac proximis demōstrat. Imò in secundo & tertio libro exponuntur generalia per partes & exempla, ne sint obscura, causæq; melius appareant, ac finem lectori ostendant, quod in huiusmodi methodo requiritur: hinc ultimò conclusionem ex causis & partibus urget. Hæc omnia uir generosissime multis & uarijs de causis tibi dedicare, ac sub tuo nomine in lucē prodire uolui, nostræ ut amicitiaē rebus honestis ante complures annos ininitæ, quam cupio sanctam & firmam permanere, dum tuis meisq;

d

COMMENDAT.

corporibus uita duplex cohæreat,
ac meæ gratitudinis erga te bene
meritū, extet perpetua memoria.
Deinde rara tua eruditio, linguarū
præclara cognitio, & eximia pru-
dentia iam nō solum apud illustris-
simum principem Marchionem
Badensem & Phorcensem sæpissi-
me cōprobatam, sed etiam multis
Imperij sacre Comitij, iudicium
præclarum & acutum in huiusmo-
di rebus, & arduis negotijs iudican-
dis, bellicæ singularis peritia, hone-
starum disciplinarum ueritatē que
Euangelicæ promotio & amor fla-
grans, quæ cum genere clarissimo
plurimum te omnibus bonis com-
mendant, ac illustrant, merenturq̃
uitam longam, quam hisce quinque
libris tãto ingenio ac industria uir
nobilis Theophrast. docet, ut nul-
li his sint cōparandi, quod causas
primas

EPISTOLA

primas, ueras ac proprias tradat, cū
 alij remotas & minimè sufficientes
 docuerint, ac pro ueris obtruse-
 rint, quorum ex numero doctissi-
 mus Marsilius Ficinus præclarissi-
 ma utilissimaq; uidetur in lucem
 edidisse, praxim uerò exiguam, le-
 uem & ieiunam addidit, quanuis se-
 mina producēdæ uitæ obiter spar-
 serit, cuius radices ueráque funda-
 menta hic ad eò manifestè ac me-
 thodicè oculis subijciuntur, ut nun-
 quam à cōdito mundo hoc tam lu-
 culenter in lucem prodijt. Nos qui
 de anno 1560. quatuor libros
 de uita longa typis mandauimus,
 sed adhuc imperfectos: quia liber
 quartus totus defuit, ac multa capi-
 ta primi & tertij lib. utilissima: nūc
 autem perfectos, ac ex ore Paracel-
 si diligenter exceptos & recogni-
 tos publicamus, quos spero tibi

d 2

gratisimos, ac utilissimos fore in
uita longa producenda, quæ pro æ
tate, fortitus es à domino Deo cor
pus bonū & cōmodum, quod arte
uera in debita harmonia conserua
ri potest. Si aliqua tibi uideantur
obscura, libentissimè ac manifestè
explicabo. Vale feliciter cum tuis
duobus corporibus, duabus uitis,
& spiritu uno. Ex Musæo no
stro 1562. die uisitatio
nis Mariæ.

VALENTIVS DE RE-
tius pio Lectori S.

THEOPHRASTVS PA-
racelsus ex Nobili Profa-
pia Suedigena, apud Ere-
mitas Heluetiæ natus, à Stoicis Pa-
racelsus magnus uocatus, 200 &
30. in philosophia conscripsit lib.
& 46. in medica solenitate edidit,
& 12. de Republica emendauit, &
7. in mathematica construxit arte,
& tria opera simul in unum compo-
suit lib. qui Theophrastia nuncu-
patur, & 66. lib. de Occultiorib.
& abstrusis cōdidit, primum opus
de Archidoxis dictum, in quo de-
clarat extractiones & separationes
uirtutum ab inualido, secundū Pa-
rasarchum dictum, in quo de sum-
mo bono tractat in æternitate, Ter-
tium Carboantes dictum, in quo
transmutationes declarat in forma

d 3

COMMENDAT.

& esse. Scripsit Gellius Zemeus de
isto Theophrasto Germano phi-
losopho ad Passephallem Ceueū.
Apud Germanos nunc uir adole-
scens existit, cui par orbis non fert,
qui ad eū excellēter in philosophia,
medica, & mathematica in arte, at-
que de Republica & iustitia scri-
psit, quod credo aut mira influen-
tia in eo sit natalis, aut maior spiri-
tus sancti gratia in eo, aut immensa
dæmonum existentia: nam inhu-
manum hoc est perscrutari, quod
ipse uilipendit saltem, doctiorem
me legisse memor nō sum: Quare

tu Lector sincero animo eius
Theophrasti scripta faustè
accipe, lege & relege
sape. Vale.

THEOPHRASTI EX
HOHENHEIM VTRIVSQUE ME
dicinæ Doctoris, de Vita
longa, Liber pri-
mus.

CAPVT I.

I DE VITA LON-
ga Theophrastum phi-
losophari fas est. Neces-
sarium primò, scitūque
dignum, quid uita sit,
existimo, maximè uerò
immortalis: quem locum Prisci prorsus
integrum reliquerunt, credo, incogni-
tum, aut non satis intellectum. Hinc est
cur alteri solùm, mortali scilicet, consul-
tum voluerint hæctenus. Verùm ut tan-
dem quid uita sit, definiam: Nihil me-
hercle uita est aliud, nisi Mummia quæ-
dam Balsamita, conseruans mortale cor-
pus à mortalibus vermibus & æstphæ-
ra, cùm impressa liquoris salium com-
mista. Præterea uita nostra, uita nem-
pe longa est, quam nec spiritus, nec lu-

2 THEOPHR. DE VITA
men naturæ breuem esse aiunt. Ignorantium verò breuis, cū arte longa. Breuius arte quid? vita verò quid longius, inter mortales saltē non supersticiosos? Porro diutius, sanius, viuaciūsq; quid Balsamo? Velocius, debilius, mortalius corpore physico quid? Temperamentum quippe est breue à longo, & à breui rursus longum. Cur longa igitur vita & cur breuis? Veruntamen ea vita quæ supercœlestis physica, apud nos canones non habet, nostrę authoritatis pompa, mortale solum corpus indicat, ac regulatur (vt sic dixerim) ab arte in tertium vsq; terminum, imò quartum etiam & quintum. Hæc de viuo. Quid inde de morte? Mors nanq; quid est? Nihil certe aliud, quā Balsami dominiū, Mummiæ interitus, sallium vltima materia. Quibus ex immortalibus separatis à mortalibus, mortalium membrorum transiturum inducit regressum. Hæc ita que est vita lōga ab exordio dicta. Hæc etiam est vita breuis, de morte videlicet dicta. Mors apud nos mors est, non vita. Longior verò hac morte ars. Hæ res vitæ dissolutiones, digestæ quoq; separationes

rationes puri, longæ & sanæ, cum mortalibus, tum immortalibus, quam dies natalis coniungit, ac copulat, idè ab utrisque corporibus. Nam omnis coniunctio rerum mortalium, maximè diuersarum, adfert secum dissolutionem. Quemadmodum omnem cõiunctionem rerum naturalium, & earum quæ præter naturam sunt, sequitur dissolutio. Sic vitæ quæ cõiuncta est, comes est dissolutio. Mortis enim causa bellum empiricum est, non aliud ferè, nisi duellum quoddam, ductum à mortalibus & immortalibus. Atque hoc est planè quod dicitur, Pugnat quisq; pro patria. Morbus verò quasi iaculum, & Anthos belli lorica, præter lites in his, quid aliud: Hinc est huius mali fons & origo, generatio morbi, quam cõtinuò insequitur mors. Ex quibus facillè colligere licet, quid vita sit tum mortalibus, tum immortalibus. Quæ ratione vtraque conseruari debeat, id quod infra etiam in fine physici corporis latius patebit.

SUpradicta omnia vt clarius in-
notescant, principio de Physico
corpore dicendum esse existimo,
Omnium quippe quæ tractantur per
nostra argumenta sustentatio physici
corporis causa est. Atqui generalis qui-
dem praxis in physico corpore in hunc
fieri modum oportet. Principio consi-
derantur partes eius, & hæ ex locali ana-
tomia per locum totius physici corpo-
ris cum intellectu medullarum, condi-
tionum, vsus ligamētorum, formarum
ossium & cartilaginis, neruorum, carnis
proprietas, septemq; principalium
membrorum virtutū, idq; vniuersum,
vt quid acturus sis in physico, te ipsum
intelligas ad hanc regulam. Principio
oportet probè cognitam habeamus v-
niuersam rationem atq; naturam, cum
physici corporis, tum physice vite. Cor-
pus siquidem vitaq; physici mortales.
Ex mortali verò nihil potest elici, quòd
pariat vitā longam, sed ea quæ possunt
haberi ex his, sanum reddunt corpus, &
sic neque corpus, neque vita mortalis,
in

In hac nostra monarchia debent considerari pro sententia Arcani, vel Elixu. Extra namq; corpus est vita longa, & à corpore conseruatur, corpusq; inferius ab ea. Præterea interueniente corpore, exoritur dissolutio vitæ vtriusq;. Vbi cunq; enim mortalitas non est coniuncta immortalitati, illic dissolutio esse nequit. Hoc loco plurimum laborauit empirica musa, & sophistæ Medici, spagyrorumque, qua scilicet ratione corpus tanquam balsamum conseruarent, ne causarent mortem, cum balsamū sit vitæ Mummia, nō corporis. haud memores interim in vita mortem non esse. Nihil enim aliud vitæ mors est, nisi dissolutio quædam ab immortalī, quæ ubi accidit, tum demū moritur corpus. Atqui huc omnia sua excerpta retulit Hippocrates, corpusculumq; illud præ manibus sumere, tanquam subiectum longæ vitæ, & mortale mortali conseruare decreuit: Cū in eo nulla vnquam fuerit vita, quæ ex illius fonte manarit. Corpus enim creatura est, at non vita, nihilque minus mortis filia. Igitur ex Archa ea descendit, quæ est immortalis. Non

prorsus referenda est, inquires, Hippocratica musa, ad mortalitatem. Esto, at multò faciliorem viam ad sanitatem inuenias, quandoquidem è superis descendit magnale istud. Nihil enim præter ea, quæ creaturæ sunt, Hippocrati tribuit Deus, imò nec ei ea plenè, quæ creaturæ sunt, insignia mysteria dedit: sed ad rem. Huic corpori Deus adiunxit aliud quoddã, puta cœleste, id quod in corpore vitæ existit: de quo Theophrastus ego: Hoc opus hic labor est, ne in dissolutionem quæ mortalium est, & huic soli adiuncta, erumpat. Et si in corpore isto caduco accidere potest dissolutio, atq; adeò colligi ex ea amissio cœlici corporis, tamen vitæ longæ obesse nequit, propter restaurationem, quæ subinde fieri debet, vt prorsus omni defectu careat corpus. Sicut enim ignis tantisper, dum ligna adsunt, viuit: Sic vita longa dum adest corpus ex archa, quòd corpus vt corpus conseruandum est, interueniente corpore, quod extrinsecus conualefcit. Inde enim conseruari potest. Nihil enim aliud est corpus, nisi subiectum, in quo longa vita corporis aeterni gliscit.

CAP. III.

HActenus de physico corpore: nūc
qua ratione materiam huius ab omni
corruptione cōseruari oporteat di
cendum. Principio, quicquid in seipso
corpus corrumpit, idem alieno corpo
re est recuperandum, ita, vt monarchia
Spagyrorum non admittat peruulga
rem balsami naturam, qua corpus con
seruare laborat. Sicut enim fieri nequit
quin lignū absumatur igni, ita fieri non
potest quin corpus aliquando corrup
patur vita. Quare minus admittendi
sunt essentialium rerum periti, qui lon
gam vitam balsamo cōparari autumāt,
Cum potius hæc sit natura balsami, ut
corpus à corruptione eiusdem conser
uet, ne in corpore vacuū insit. Nam om
ne vacuum eius loci morbus est, siue
ægritudo in corpore, & quasi atrophia
quædam vitæ longæ. In perfecto enim
corpore locum habet vita longa: In im
perfecto in continuum defectum ad
mortem vsq; dissoluitur. Scimus enim
physicū corpus sustentari posse à mor
te, & illud ipsum ex vi suæ mummia in
na

§. THEOPHR. DE VITA
nata. Hæc ad vitam sanam, nō longam,
quia terminus pro physico est corpo-
re. Operæpretium autem est antequam
vitam longam declaramus, sanā vitam
exhibeamus ac præstemus. Sunt autem
illa quæ à morbis defendunt. Vt in per-
fico igne perit membrum non citra di-
spendii vitæ, quandoquidem iste mor-
bus membri est mors, deinceps causa
vitæ cordis, & hoc ab accidente, potest
tamen & per physicum balsamum tol-
li. In mola & Hermia euclatur vita lon-
ga tantisper dum desinit idem humor.
Similiter in carbūculo, & sapphiro plus
æquo gliscit. Obseruandum igitur cor-
ruptionem à corpore auferendam &
quod in vita longa exarsit, in refrigeriū
denuò redigendum. Quare hoc loco
specifica naturæ, quæ in hoc sunt ador-
nata, corpus vndeunque morbo con-
fectum, muniant necesse est, id quod
medicorum esse dicit. In vita autem lon-
ga nihil eiusmodi requiritur. Leonina
enim ad vitam longam ex æquo cū eo,
qui à morbis alienus est, potest reduci.
Similiter Lithyalis & Tympanites: sed
hæc de vita longa. Nunc ad breuem vi-
tam

tam, testalem scilicet. Quicquid in Hypofarpha sustinet corpus interueniente percipiolo administrandum. Rustenna Enea in Epilepsia. Perla grandis in gutta. Sardiniana in matrice & in id genus alijs. Thefrana in Thyra. Thuttia in ophthalmia. Perstitella in Erisipyla externa. Hypericon in alijs offensionibus. Hæc atq; alia, quanuis probe confecta & absoluta, nihil tamen prorsus ad longam vitam faciunt, sed in hoc solum adhibentur, vt conualeat corpus. Parui enim refert, quoad longam vitam attinet. Consulatur febribus necne, Ephimerae, Causoni, Phthisi, Ethicæ, & id genus alijs. Tantisper enim dum spiritus naturæ manet, corpus cœleste seruat, manetque vita longa vnâ cum cruciatu morborum. Hic non præstò est mors. Quatenus enim corpus in tutelam medico committitur, mors est, at non cœleste corpus. Ex corpore aut diffluit venenû in vitam, quam adeò accendit, vt prorsus in æstpharâ erūpat, quandoquidē a corrosiuis mors ducit originē, & arsenicale in vniuersū quoddam realgar est, ideo nec desinit à na-

10 THEOPHR. DE VITA
tura veneni, quousq; satisfaciatur suæ na-
ture, donec & reddat consumptum cor-
pus, idq; tandiu, vsq; in æscpharam inci-
neratum conuertat, nec post finem ces-
sabit à sua malitia in ea. Quare duplex
praxis aggredienda est. Hæc, vt vitam
conserues, alia vt reprimas corpus, ac
places, & idipsum in dies propter cor-
ruptionem, quæ quotidie accidit.

^a Mors originem ducit à corrodentibus.

^b Duplex praxis medicinae.

C A P. III.

CUm pro natura creationis corpus
& eius physica vita tanquam vna
pars in compositionē formæ transit, &
quia physicum corpus dimidium est, cū
cœleste totū: plus igitur medico cōside-
randum, vnde & ex quibus maior ho-
mo conseruandus sit. In maiore siqui-
dem vita consistit vita longa. At in mi-
nore, mortalitatis subiectum, & hoc in-
feritur iuxta prædestinationem, cū cor-
pus, tum vita cœlestis physico corpori,
quæ velut indiuiduus comes sequitur
hanc coniunctionem, Ex qua quidem
de

de prædestinatione sciendū, quòd quæ innumera sunt, aliud coniunctio, aliud oportet, aliud rerū esse, aliud vita, aliud mors, omnia tamen illa absq; prædestinato termino, vel pūcto deputato, quādo quidem sub manu hunc privilegiata tenere cōditor decreuit, vt statutum apud se habeat, possitq; absq; reuocato iudicio libere, quod vult, quòd q; visum est disponere. Porro redacta cōiunctio ne illa harum duarum formarum, naturalis videlicet & eius quæ præter naturam est, in formam nature, idq; omnino in cella matricis elicitur, genitores duos filium vnum, genitrices etiam duas, filiam, has quatuor personas gignere. Parit hoc semen coeleste cum mortali id animal, quod genitum apparet, elementale semen & supercoeleste simul. Nam hoc loco verè operatur corporale semen, id quod in præseruatione ductus naturalis conseruari oportet. Ea autem quæ præter naturam est forma, in primis considerari debet, ita vt per illa etiā quæ præter naturam sunt, seruetur. Sic duplicium bonorum hæres inscribitur puer, naturæ & essentiæ quæ à natura

existit, iuxta præscriptū creationis quæ
 simul oborit, idq; ab eo, qui præter na-
 turam est parente, qui corpus regit ac
 gubernat. Ex duobus quippe his pa-
 rentibus superius sequitur matrimonij
 cōiunctio diuinitus. Nam Adamus ne-
 que ex creatione est aliquid adsequu-
 tus, neq; ascenditibus signis, neque a-
 lijs rebus obnoxius factus: nihil igitur
 ex astris quatuor cum homine partici-
 pes. Indiuisa sunt. n. astra & homuncula
 sed ex eo, quod præter naturam est, vi-
 tam longam accepit. Verū vt habeat
 medicus quod vsurpet, neq; falsim se-
 quatur imperitorum nugamenta, qui
 frigidissimè hac de re scripserunt, prin-
 cipio admonendus medicus, vt plus ad
 ea quæ præter naturam sunt, quàm ad
 ea quæ secundum naturam fiunt, animū
 adiūgat: Deinde vt prædestinationem
 pulchrè calleat. Ex hac enim tanquam
 ex fonte potius scaturit ea monarchia,
 quæ præter naturam est, quàm specifi-
 cum & qualificatum. Atq; hinc est per-
 uulgatus ille error, quo non pauci indu-
 cti, sic statuunt cōsulere corpori, vt mul-
 tō plura corpori, q̄ quæ corporis sunt,

tri-

tribuant. Hæc vt clarius innotescant, similitudinem hanc cape. Videmus in eoque quem somnus oppressit, vitam naturæ duntaxat inesse, fatumq; spiritum cum eo colludere vnâ. Vbicunq; igitur præsens vita existit, non plene, atq; adeo citra vim existit. Ea quanuis mortua sit, quia non operatur, tamen corpori insita est. Item in eo qui iugulum gladio præbet, ictus vitam longam aufert. Quicquid porrò in corpore subsultat viuum adhuc, ingenita vita naturæ est. Hæc prorsus non est obseruanda, sed ea quæ corpus reuiuiscit. Prætereavita longa tanquã homo existit nobis, vt ignis ligno, insitus, quo redintegrascit homo.

CAP. V.

Sed vt magis dilucidè appareant ea quæ de parente diximus, qui præter naturam est, & naturali iuxta præfinitum insitus. Quæ causa est duplicis vitæ, ac corporis, naturalis, & eius, qui præter naturam est, parentis. Ex quibus facile liquet hominem duplici semine nasci. De his omnibus sic breuiter habet
10. lam inde ab Adamo immutata est

complexio vnà cum natura generatio-
 num in carne, propter importunas & in-
 tempestiuas operationes personarū in
 earum natura cōtraria. Palàm enim est,
 neq; melancholiam principio nobis in-
 genitam, neq; sanguineum, neq; chole-
 ricum, neque phlegmaticum fuisse. Ex
 melancholia enim & cholera, similiter
 ex alijs, nulla vnquam orta est plena cō-
 plexio. Nam semine cōtrario semel con-
 fuso perijt vnà natiua complexio: adeo
 vt nemo cholericus plene ac perfectè
 dici possit. Quòd si sola & in gradu suo
 permanisset, porro etiā apud nos præ-
 celleret cholera. Quare medicus pror-
 sus de quatuor complexionibus nihil
 sentire debet. In Adam enim non fue-
 runt, multò autem minus in eius prole,
 & nec simul consistere possunt ista qua-
 tuor inter se diuersa. Præterea sicut in-
 terueniente partu intempestiuo singu-
 læ complexionēs corrumpunt, & id i-
 psū non sine iactura liberorum (quid
 enim est cōplexio: parentis natura est,
 idq; sine calido vel frigido, nigro, vel al-
 bo) sic etiam in eo, quod præter natu-
 ram est, corpore, semen quoddā hære-
 ditariū.

ditarium existit. Et si duo eiusdem complexionis homines copulantur, tamen supernaturale semē, sub quo, cū sapientia, tum vita delitescit, nunq̄ verē coniungitur. Duplex ergo est matrimoniū, aliud quod humana ratio persuasit, aliud quod Deus coniunxit. Illud propriē matrimoniū non est, nisi quateus oculi & captus naturæ sinunt. In illo, quanuis vndecunq̄ dispiciat homo qd̄ sibi ac pueris prætexat, spiritū Dei quē eos copularit, requirat, honestum prætendat, nihil tamen nisi hypocrisis est. Argumento est subinde noua mutatio locorum. Hoc autem quod Deus coniunxit, propriē matrimonium existit, & ad vitam longam refertur, propter diuortii, quod hoc loco accidere nequit, id quod nemo nisi interuenientibus liberis, intelligit. Propterea multi, vel in utero matris sunt sanctificati. Hi sunt, quos Deus copulauit, vt eam quæ fuit Vriæ, & Dauid, quanuis ex diametro, (sic enim sibi humana mens persuadebat) cum iusto & legitimo matrimonio pugnaret hoc. Quia tamen uterq̄ præter id, quod naturæ erat, quasi hæredita

rio vitam longam adeptus est, propter Salomonem, qui aliunde nasci non potuit, nisi ex Bethsabea, conjuncto Dauid semine, quanuis meretrice, coniunxit Deus. Adeò quicquid est præter naturam, velut naturæ thesaurus est Deo commissus, id quod apud Spagyricæ artis peritos palàm est, vitæq; longæ mirū in modum consentaneum. Hæc præscribuntur in hoc, vt quæ præter naturam sunt physico plene adpareant.

C A P. VI.

Divisa igitur duplici praxi, alia in physicam, alia in longam vitam, quatenus vtriusq; inciderit vsus ex fine indicabit physicus. De hac autem vita, quæ præter naturam est, qua de in præsentia loquimur, videndum num fieri possit, vt aliqua ratione adsequamur illam in physica vita, quando extra vires, quæ secundum naturam sunt, existit, & sub illa longæ vitæ arcana delitescunt. Nam hoc loco palàm sunt impressiones, quæ præter naturam sunt, vt vt scilicet in supernaturalē vitā simul concurrunt, vt vt etiā firmamentū in corpus quod

quod secundum naturam est, eōcurrit. Et si impressiones supernaturales appareant, tamen obscura est illarum cognitio. Hinc est cur impressiones ab alijs dici cōperūt, ab alijs incantationes, ab alijs superstitiones, ab alijs aliter iuxta præsriptum magicæ artis. Nam ex his fluit ea, quæ Græcis magyria est, ea præter impressiones, quas incantationes & superstitiones appellant, aliud nihil tractat, & id ipsum in corpus supernaturale. Quare operæ precium est de corpore supernaturali in impressionibus suis loqui. Cum totā magiā ab Astronomis etiam in alienum usum torqueri videant, & perperā ab omnibus appellari superstitiones, & pharmaceutriam quandam. Quemadmodū necromantiam & nigromantiam, huc omnino retulerūt ut utraq; idololatria quædam esse credatur. Quæ, nisi interueniat influentia, prorsus silescunt. Quauis enim quæqua versum respōdeant, aut loquantur manes, tamen non nisi ea quæ præter naturam est, influentia interueniāt, accidit: id quod perperam impostura Satanz credit, quia impossibile hoc sit homini

cū facile assequi liceat, ut in exorcismis phantasticorum spirituū fieri videmus. Nam tota Cabalistica magia hoc in se claudit, ut palam faciat corpus, quod secundum naturam est, à corpore quod præter naturam existit, & nobis velut imago insitum, sustineri & administrari, ut diuersos & longè disitos sensus, puta Orientalem & Occidentalem æquales, cogitationesq; incognitas, cognititas absens reddat. Quanquam difficile admodum sit cognitu his, qui huius artis Cabalisticæ prorsus rudes ac imperiti sunt. Cū ab his etiam qui hanc artē apud omnes iactauerunt, longè erratum sit, id quod translatio eorū ex Hebræo & Spagyrorum canones indicant. Quare de praxi longæ vitæ concludimus in hunc modum. Ex influentia supernaturali non modò incantationes, verum etiam imagines, & gamohæas fluxisse. Hanc quidem philosophastri in astra firmamenti retulerunt, & ex carbonib. cœli Martem & Iouem finxerunt, qui corpus illud quod præter naturam est, regerent & administrarent: cū tamen non sit ijs porrò, nisi in res mortales, quæ

quæ prorsus nihil ad longam vitam faciunt. Quare ex supernaturalibus corporibus, nō naturalibus elicienda sunt, quibus ad longā vitā utaris. Tota enim vis illa supernaturalis magica est, & omnis magus influentia quæ præter naturam est, vnà cum corpore sub quo vita delitescit, deprehendit. Corpus, inquam, quod in se gerit homo, inuisibile homini, quemadmodum de generatione habetur, &c.

CAPVT VII.

VT autem exactè intelligas ex quibus rationibus incantationes, siue manes superstitionum cōsideratæ sint, & quo pacto hæc in abusum venerint, vt nec manes dici, nec superstitiones debeant: hæc est ratio, quia à proto-plasto primum se ducit exordium, qui corpus supercœleste & mortale, simul in vitam suam longam coniunxit: reliqui verò, qui memorantur, item: id quod ab alijs deinceps aliquatenus subintellectum est, iuxta veram tamen reinaturam nondum satis, vt oportebat, cognitum. Eandem enim quoq; artem aggres

si sunt, sed quia longè lateq; errabant, si
 nostro sanè auspicio, hac eis via penitus
 non succcessit. Vniuersa nanque phan-
 tasia & imaginatio, principale est ac præ-
 cipuum in corporibus supercœlestib.
 Quemadmodum se corpus mortale in
 sua conseruat substantia, sic supernum
 illud, in imaginatiua. Nam quicquid ad
 phātanliā attinet, ex eo dūtaxat est cor-
 pore, quin & corpus ipsum est. Vbi sci-
 endum, quòd quicunq; eiusmodi cor-
 pus supercœleste aliquo coacturus est,
 probè cognitum habeat oportet, vt i-
 maginationi quidem resistat. Quantò
 enim frequentior est ei corpori cū mor-
 talibus cōsuetudo, tantò vertiginosius
 (vt sic dixerim) pernitiùsq; ea corpus
 comitantur. Hoc superarunt planè pro-
 toplasti illi. Cæterum posteri illorum,
 cū eius nullam habuerint solidam, ac
 perfectam cognitionem, semetipsos in-
 fatuarunt & seduxerūt, proq; deliris ac
 stultis, neq; id immeritò, sunt æstimati.
 Præterea etiam corpus illud supercœle-
 ste, astris quodammodo ex igne non
 vlcq; quac; dissimile est: ex quibus equi-
 dem inuisibilibus, nebula exurgit visibi-
 lia

lis. Sic etiam proprietas ac natura corporum est supercoelestium, vt ex nihilo planè imaginationem constituant corporalem, quod corpus esse solidum existimetur. Eiusmodi est enim Ares, vt si lupum speculatio referat, lupus appareat. Quod quidem vniuersum simile est generationibus ex quatuor elementis, ex quibus aliquid nascitur, quod primo tamen suo nequaquam æquale est, nihilo tamen ob id minus ipsum^a Ares in se gestat. Huiusmodi quidem naturam & rei ingenium, rudes illi atq; imperiti ex peruersa artis persuasionem toto errantes (quod aiunt) cœlo, cum penitus ignorarent, & fundamenti, & ortus eius nescij, manes quasdam esse sinxerunt, quas alij quidem fatum appellarunt, posteriores verò incantationes & superstitiones. Ex hisce namq; supercoelestibus corporibus, tam nigromantia, quam necromantia, suam ducit originem: similiter & geomantia quoq; & pyromantia, hydromantia, & ipsa denique speculia. Ad hunc itaq; modum & virgulta efficiuntur: & ex hac eadem virtute se clarius quoque vertit, cribrum.

^a *Ares est natura primæ rerum.*

CAP. VIII.

Sed ut physicus omnia habeat ple-
nè, ac perfectè videamus exempla
seniorum, qui in hoc in magia plu-
rimum laborauerunt, ut adsequerentur
vitam longam, & id ipsum citra omnem
admissionem Hermetica: repuerascen-
tia, citraq; artē^a spagyricæ experientie
quæ solius est corporis. Videamus er-
go ætatem Adæ & Mathusalem, qui bo-
na pars sunt principiorum magicæ ar-
tis. Quanquam hoc vulgo persuasum
est, maximam ætatem habuisse proto-
plastum, minimam habiturum homi-
nem. Postremum id quod efficax argu-
mentum est in scholis eorum, nullo ta-
men pacto approbari debet, quemad-
modum de ætate virorum habetur. Tan-
tæ ætatis Adami causa fuit magia, ex cu-
ius influentia semper vixit. Miseram er-
go & posteris semper deplorandā mor-
tem Adæ, non tam propter lapsum, q̄
pro-

propter scientiam, quæ vnâ cū illo interijt, qui spiritum summæ vitæ præter id quod naturæ erat, solus retinuit. Itidem de Mathusalê, qui proximus Adæ fuit, iudicandum. Quauis aliij non ignobiles viri maiorũ ætatis fuerint, vt Moses, qui centum & viginti annos cõpleuit, at non pro ratione magias, sed potius physicæ vitæ, cui natura quædam valida ita fuit cõiuncta, vt istuc ætatis nullo negotio attingeret. Iterum aliij cõplures, quorum nomina hoc loco referre longum est, id quod etiam apud nos, vt ad nostra tempora veniam, fieri videmus, & porro etiam videbimus vsq; in finem mundi. Alij, qui 150. annos transmiserunt, secundum magiam verò naturam vixerunt. Sunt etiam qui plura transegerint secula, quàm pro ratione nature credi par sit: idq; adiuncta vñ naturæ, quæ plenè in metallis, cæterisq; rebus, quas mineralia vocant, existit, quæ corpus supra complexionem & qualitatem ingenitam erigit, ac cõseruat. Cuiusmodi est tinctura, & lapis philosophorum, quod ex Antimonio elicatur. Similiter quinta essentia, quemadmo-

24 THEOPHR. DE VITA
dum in eorum præparationibus habe-
tur. Hæc atq; alia complura spagyricæ
artis arcana reperiuntur, quæ corpus se-
nectute confectum pristinae iuventuti
quaquaversum restitunt, & ab omni
ægritudine liberum reddunt, id quod
huius monarchias peritis constat.

• *Spagyricorum cognitio uera, in experientia &
latet, & uerificatur.*

C A P. IX.

Est insuper alia ratio longæ vitæ cō-
seruandæ, qua Mahumet secun-
dum magiam populo suo conscri-
psit, & multis annis donauit, neque idi-
psum ex Deo, sed ex ea quæ præter na-
turam est, influentia. Hanc praxin quia
Mahumet tanquam magus imperito
vulgo nō sibi, aliquandiu exercuit, no-
men immortalitatis meruit. Atheus ali-
quot annos supra centum seipsum con-
seruauit, id quod sibi vitio versum est,
& inter idololatriam relatum. Ex æquo
enim cum tribus magis illis Sabæis, qui
magica non naturali, vi equorum ad
Bethleemitas uenerunt, Cabalisticæ ar-
tis

tis peritus fuit: non solum in eo quod vi-
 ta longe erat, sed eius etiam, qui praeter
 naturam est intellectus. Haec omnia ex
 supernaturali influentia qua corpus re-
 git atque gubernat, fluunt. Hos magos
 postea sunt secuti, qui se falso hoc nomi-
 ne penes diuino venditarunt, inter quos
 fuit Hippocrates, qui filiam suam, quam
 maluisset in praesenti forma perpetuo
 permanere, extra naturalem influentiam
 in corpus ab omni natura alienum trans-
 formauit, id quod euidentis argumentum
 incantationis esse potest. Eodem mo-
 do Ierellus longam vitam retinuit, & me-
 tamorphosi naturae animum adiunxit.
 Istorum origo & scientia suis locis indi-
 cabuntur. Porro in conseruatione eius
 quod praeter naturam est, corporis, ple-
 riq; fuerunt aequales Mathusalem, sed
 in transformationibus longe errauerunt.
 Nam operatio eorum in phantasticum
 corpus abiit, propter inscitiam rerum
 physicalium. Quare multi sunt, quorum
 vita longa in nouissimum usque diem exi-
 stit: sunt tamen eiusmodi metamorpho-
 ses citra longam vitam. Quemadmo-
 dum in lupis marinis accidere videmus

eiusdem vitæ cum reliquis lupis. Id ge-
 nus animantia, si pristinae formæ resti-
 tuuntur, mortalitati rursus obnoxia fi-
 unt. Similiter & de corpore phantasti-
 co iudicandum, interueniente cibo, aut
 hominis osculo. Hæc omnia delticæ im-
 pressionem obnoxia fiunt. Priusquam ta-
 men in impressionem delticam abeunt
 non adest mors, nisi quatenus phanta-
 sticum corpus admistum admittitur, id
 quod narcoticam formam gignit, perse-
 uerantem in annum ignis. Præterea vi-
 xerunt multi vitam alienam, idque iuxta
 præscriptum delticæ naturæ, inter quos
 fuit Styrus, qui cū de vita laboraret ro-
 busti cuiusdam adolescentis, qui cū for-
 te assisitebat, vim atque naturam attraxit
 se dicitur, idque per imaginationem sic est
 consecutus, ut sensus, cogitationes, de-
 nique animus ipse in alium transferretur.
 Per hanc imaginationem Archasus uni-
 uersiusque eruditi atque prudentis homi-
 nis scientiam atque prudentiam attraxit
 se dicitur. Tanta est vis animi in quo su-
 pernaturalis ille vigor existit, ut aliquo-
 ties ardenti atque adeo gliscenti concupi-
 scentia satisfiat. Hinc est contemptus
 ille

ille imaginū & gamahæarū apud eos qui ad internicionem vsq; hac imagine sunt abusi. Hinc sunt verba illa, characteres, signa, formæ ac figuræ manuum, imprecationes atq; orationes, quæ potissima sunt causa incantationis, atq; adeò verborum, quæ vulgò ad vulnera cæterosq; morbos adhiberi solent. Deniq; quicquid in hanc formam fieri potest, vi eius, quod præter naturā est, corporis nobis insiti sit. Porrò ex his quæ præter naturam sunt, impressiōibus, erumpunt etiam astra firmamenti, Venus & Saturnus, cæteriꝫ planete, ita vt ea quæ præter naturam est, influentia, astra inferiora regat, ac gubernet. Quicquid ergo in gamahæa & imaginationibus fit, accidentibus planetis ac signis, totum hoc quicquid est, ad superiora signa referri debet. Quare quæ caduca sunt corpora, atq; adeò mortī obnoxia, supernaturali illa vi, à morte liberari facile possunt. Donauerunt præterea Venus & Saturnus, Mars atq; Mercurius, in superiori firmamento cursum suum exercentes, plerosq; mortales immortalitate, & id ipsum citra vllam operam

28 THEOPHR. DE VITA
humanam, accedentibus imaginationi-
bus. Ex quibus nō pauci cū in aquis,
tum etiam in terris existunt visibiles &
inuisibiles. Quorum aliqui per delicias
etiam impresiones cōperuenerunt, ne-
que prorsus nymphę: quemadmodum
de generationibus animalium habetur.
hactenus de his. Reliqua quę hoc loco
requiruntur, alibi in Archidoxis indica-
bimus. Nunc ad duplicem praxin lon-
gę vitę, in qua, quę ad spagyri-
cum attinebunt ple-
nē dicetur.

C A P . I

IN superiori volumine, que de
vita longa tractauimus in ge-
nere, hic in specie tractabi-
mus, puta, singularem quan-
dam medendi^a rationem id quod inter-
uenientibus arcanis specificis, & id ge-
nus alijs fieri consuevit, & extra vitam
longam, vt in apoplexia, vulneribus, &
id genus alijs. Integram enim, atq; adeo
sanam vitam longæ præferas necesse
est, vt innotescat fundamentum, cui o-
mnis valetudo vitæ que longa innititur.
Est igitur huius secundi libri status, ac
summa, vt integra vita conseruetur, ne-
que vnquam in corruptione erumpat.
Hinc est cur primo loco virtus arcani,
deinde natura balsami requiratur. Nam
vniuscuiusque arcani comes est sanitas.
In hanc sententiam subiectum vitæ lon-
gæ accipias, oportet. Bifariam ergo di-
stinximus librum secundum, aut enim
firmum est, aut infirmum corpus. Si fir-
mum, in eadem valetudine conseruan-

dum est. Sin infirmum, aut aliqua ratio ægritudinis in illo delitescit, singula genera vnà cum speciebus ad insignem aliquem canonem medicum, quem Magisterium vocant, reducas oportet. Ea est singularis medendi ratio, quanuis multò iustiore nomenclatura, sed alia ratione vniuersalis dici possit, propter species, quæ si sub vnum genus congeruntur, iam nō singularem, sed vniuersalem curam conficiunt. Tamen communius quiddam est id quod in calce huius libelli dicetur, quod omnia genera in vnum complectitur, quemadmodū particularia, species. Cuiusmodi est ratio medendæ febris, quæ in se includit synocham, ephimerā, etthicam, caufona, cæterasq; species. Similiter hydropiseos, quæ asclyten continet, tympaniten & hypofarchan. Item guttæ, lethargicum, torturam, paralytin, apoplexiam. Magis vniuersale autem in se claudit guttam, febrim, hydropisin, cæterosq; morbos vniuersos. Estq; illud arcanum, qd in archidoxis parrhisjs dedicauimus, Et tincturæ quæ leprosum humorē metallorum pellit, haud dissimiliter operatur:

tur, fulgetq; ad elementum redactum
 quaquauerfum, velut ignis, qui quicqd
 corripit, consumit. Neq; enim species
 vllę sunt, neq; genera vlla, quin igni cor
 riantur. Huc respexerunt spagyricę
 artis professores, qui tum demum medi
 camina corpori accommodanda dixe
 runt, in ignem redacta. ^b Per hoc enim
 elementum omnis ægritudo consumi
 debet à quolibet medico. Quanquam
 aliàs de auro potabili, similiter de s. es
 sentia mentio fiat, tamen hęc singula ad
 cheyri, & ad sapphiricum anthos refere
 mus, id quod non paucos fefellit: inter
 quos est Arnoldus vnà cū æmulis suis,
 qui sublunaria hoc prodixerunt. Nos
 in hoc secundo lib. singularem meden
 di rationem in vtraq; medicina, adiun
 ctis rarioribus, quib. inuenias illud cir
 ca morborum originem descripturi su
 mus. Ad finem sunt adiecta cheyri, bal
 samum, quæ peritissimum huius rei le
 ctorem requirunt.

^a Medendi ratio singularis per quę fiet.

^b Ignis ut omne lignum, sic uniuersalis medicina
 morbos consumit cunctos.

TRia sunt quæ ad perfectam podagræ curam requiruntur: Purgatio, aperitio, deinde cura, in hanc sententiã. Principiò purgetur omnis podagricus plena, ac perfecta purgatione, & idipsum arcano^a corallino, quo interueniente eliciuntur fluxus podagræ, adeò vt ne locus porrò relinquatur podagræ. In hoc corallino quod ex essentia auri est, tanta vis, ac virtus inest, vt eam, nisi hac purgatione à medico deprehendi impossibile sit. Fiat ista purgandi ratio sexies, aut septies pro vetustate siue duritia, siue natura podagræ. Porrò si supersunt reliquiæ, aut podagricus alioqui infirmior est, quàm qui purgationẽ hanc ferre possit, aperiatur in hunc modum: Illic vbi centrum podagræ delitescit, aperi, & idipsum interueniente^b balcali spirituum. Sub hanc aperitionem cõtinuò oritur tumor, subtus quem quicquid centro inseruit, confluit, & in abiectione^c æschpharæ erumpit. Porrò vbi fluxus podagræ desijt, tum demum integram curam, atq; adeò consolidationem

nem

nem aggredere, scilicet cataplasmatibus, quæ sunt ex mummiâ. Hæc sunt quæ podagram medicantur. Quanquã^d liquor ex mummiâ temperatus, si morbus recens est, neq; indurauit, citra aperitionem etiam curet, vi tamen natiua potius hoc fit, vt per specificam naturã. Tertia ratio medendæ podagræ est per mumiã, mumiã reductã in vltimam materiam alcalizatam & liquorem de mummiâ, in hanc sententiam: Indies podagricos artus inunge, idẽ ad vii. aut viij. hebdomadas pro ratione ac natura podagræ. Triplex ista medendi ratio, quicquid mutilum, quicquid denique mancum est, pristinæ sanitati restituit. Noua hæc est, certò scio pellendi morbi ratio, maximè apud insulos & medicos indoctos, & contra canones eorũ, vt isti cauillantur qui de medica professione præter inanem titulum, cæterum nihil prorsus reportauerunt.

^a Arcanum corallinum, est color corallorũ à substantia separatus & abstractus per spiritum vini.

^b Alkali, sal est excoctum à lixiuia.

^c Aeschphara, ist ein ranft fleisch gesdör, f 4

^d Liqueur ex mummia est aqua, quæ post digestionem distillando erumpit ex carne hominis.

De Gutta Cap. II.

AD propellendas ægrotudines quæ oriuntur ex Gutta & speciebus guttæ, cuiusmodi sunt morbus lethargicus, paralytis lingue, membrorum: &c. apoplexia, oris tortura, & aliæ species, requiritur cura generalis. Nã in his omnibus nihil aliud præter vim naturæ considerari oportet. Neque purgatio, neque simplex confortatiua, neque unctio, neque aliud quicquam, in quo tantopere laborauerunt, cum Valefcus de Taranta, tunc etiam ij qui ante Valefcum fuerunt. Principio igitur obseruandum, in qua valetudine naturæ vis illa qua guttæ consultum volumus, reperiat. Priusquam tamen ad illa perueniamus, sciendū, guttam, quòd ad quantitatem attinet, non plus scrupulum vnum in se contineri, apoplexiam ad scrupulum i. non prorsus ascendere. Nihil igitur est quod obseruemus tam prolixos Auicennæ canones, cum pauca admodum de substantia

tia

tia in se habeat morbus. Neq; fieri potis est, vt illis loca atq; dolores comprehendantur. Quare ad hunc modum adornari debet confortatiua, quæ scilicet naturam expellat, & ex sui natura vincat. Quoties enim gutta cannas in pulmone præfocat, toties apoplexia vnâ cum præfocatione continuò sequitur, quam non nisi arcana tollunt. Hinc satis lique reputo, vel tantillum in re medica mysterij pluris fieri quàm vnîuersas Auic. formas, quàm vnîuersum myropolium quàm vtraq; lumina & præpositum, vnâ cum insigni experientia, quam The-saurus præscribit, quibus hæctenus penè vnîuerso orbi illusum est. Sed vt redeamus ad arcana: Duplex est arcanû, aliud vitriolatum, aliud mercurius auri, quẽ vulgus Salernensium medicorum Aurum potabile falsò appellat, adducti opinione Hermetis, quam suæ ignorantia prætexunt, adeò vt horizontem pro auro potabili acciperent, egregij scilicet homines, qui Hermetem ex eorû inscitia iudicant. Cætera arcana extrinsecus vsurpanda, cuiusmodi sunt, balsamum, aloes, myrobalanorum, chebulor-

mobi

f 5

36 THEOPH. DE VITA
rum, belliricorum, indorum, &c. in nu-
cha sunt administranda. Hæc sunt quæ
Arnoldini & Rupiscissani nunquã sunt
assecuti, qui in additione extractionis
elementorum, quæ nulla sunt, frustra
sæpius laborauerunt. Qui ergo in hac
re medicus insignis esse studeat, ani-
mum ad separationem spagyrorum ad-
iungat, idq; propter extractionem my-
steriorum. Alioqui fieri nequit, vt con-
sulatur cū paralyti, tum speciebus quæ
sunt de gutta. In hanc sententiã propelle
contractionem. Nam vtcunque mor-
bum vi quadam sanari necesse est. dosis
vitriolati, grana tria, dosis Horizontis,
grana quatuor.

De Lepra Cap. III.

Singulæ species^a lepræ, Leonina vi-
delicet, Elephantia, Alopecia, Thy-
ra, Morphæa, & Vndimia ad ean-
dem medendi rationem, quæ est per
regenerationem, referuntur. Omnis
enim lepra frigidior existit natura, atq;
præpinguior: neque fieri potest, vt un-
quam cum medicaminibus cõcilietur.
Quod enim est oleum ad aquam, hoc
idem

idem est medicina ad lepram: quare plenam atq; perfectam curā aggrediamur oportet propter præparationem regenerationis, & id ipsum iuxta præscriptū spagyricę tincturę, in hunc modū: Principio mundanda sunt metalla leproforum interueniente tinctura, in qua duplex tinctura, & duplex lepra delitescit, rubea scilicet & alba, hanc lunarē, illam solarem appellant spagyrici: prior ex tinctura solis, posterior ex tinctura lunę accipitur. Hic non puto operę precium esse obseruari ea quę veteres de origine leprę scripserunt, cū eadem praxis adferat. Quare hoc loco^b spagyricę agendū est, neq; prorsus obseruandum quę de origine leprę à veteribus scripta sunt. Porro qui velit spagyricę cōsulere leprę, videat ne cū his qui mercurium solis, quę pleriq; spagyricorum primā materiā appellant, aurū potabile falsō crediderūt, aberret. Quibus impo-
suit euentus, quemadmodū Archelaus habet: nos autē hoc loco asserimus rubeā leprā à mercurio solis, albā à merc. lunę sanari. Hoc opus, hic labor est, vt mercuriū exactē conficias. Postremō & si mer

38 THEOPHR. DE VITA
curius ad tingenda metalla non prorsus
sufficeret: valeret tamen in corpore,
vt illud sanitati restitueret. Sunt præterea
alia quædam arcana, ^cquorum alibi
de vita longa fit mentio, quæ lepram ex
æquo tollunt.

^a Lepra curatur per regenerationem.

^b Spagyrius est qui effectus inquirat, cõmonstrat,
& ex his rationem.

^c Libro 3. cap. 6.

De Epilepsia Cap. IIII.

Plena atq; adeò perfecta medendæ
epilepsiæ ratio, bifariam fit, neque
ipsum sine peritissimo huius rei vi-
ro propter arcana & praxin chirurgi-
cam, quæ epilepsiæ inseruiunt. Princi-
piò deprehenduntur arduæ quædam,
atq; adeò supernaturales essentia, idq;
per præparationem, ut in vitriolo, cam-
phora, spodio, monocerote, & id genus
alijs, quæ citra hunc captum subtiliter
nullo pacto eò redigi possunt: Maxime
verò bona pars in narcoticis, & quædã
alia, quæ extra naturam & essentiam su-
pranaturalem influentiam in paroxy-
simo

imo epileptico vim suam exercēt, aha-
bent: cuiusmodi esse potest p̄gonia, san-
guis vnà cum membris in quibus oritur
morbus. Hæc omnia, vt vt sunt, curan-
tur ad hunc modum, partim iuxta phy-
sicam rationem, partim iuxta chirurgi-
cam, neq; id ipsum sine subtili captu spa-
gyrorum. Quod ad chirurgiam attinet,
duplex oratio est, prior ad præparandū
emunctoriū caducum, posterior ad eli-
ciendum humorem epilepticum perti-
net in hanc sententiam: Aperi cranium
idoneis ad id instrumentum: Deinde ar-
gentea canna suo loco impositum con-
solida, vitæq; pristina restitue. Iam om-
nis morbus caducus eiusmodi emun-
ctorio adornatus in paroxysmum abire
nequit. Hæc de priore via. Nunc ad po-
steriorem. Resolue membrū epilepsia
corruptum, aut superiorem partē mem-
bri, puta, ligamenta, arterias in circuitu,
idq; corrosiuo narcotico, sale corroden-
te citra dolorem vsque ad ossa. Deinde
rursus consolida: nascuntur continuo li-
gamenta narcotica, arteria, denique ca-
ro ipsa, quæ porro non sinunt morbum
in paroxysmum erumpi. Hactenus de

40 THEOPH. DE VITA
ratione chirurgica. Nunc ad physicam.
Recipe oleū vitrioli correctum & auri-
ficatum, vel per phlegma forma circula-
ri temperatum, vel per oleum rubeum,
sive viride, quod sub ^a colcothar delite-
scit: vtrunquē liberat à morbo caduco,
idēq; præter eam ætatem, quam Hippo-
crates præscribit. Atq; hinc colligitur
Hippocrat. vnā cum interpretibus suis
non satis intellexisse ea quæ epilepsiam
pellunt. Porrò inuncta pars mercuria-
lis balsamo, quod est de hederibus, idēq;
post paroxysmum, similiter morbū pel-
lit. Præterea inunctum occiput balsa-
mo eleni, & idipsum in vehementissi-
mo paroxysmo, morbum ex æquo san-
nat. Sunt insuper alia quæ huic morbo
non parum conferunt, vt arcanum san-
guinis, cæteraq; membra. Sed illa, quia
quædam sunt quæ desiderantur, præteri-
binus, & in his solūm quæ prima ac o-
ptima sunt, immorabimur.

^a Colcothar vitriolum est calcinatum rubeum.

De Febris Cap. V.

DE febris breuiter sic habeto:
Principiò fiat purgatio febrilis,
dein-

deinde cura specifica, & minutio causalis, itavt diaceltateffon præcedat secundum medicamen. Nam hac purgatione pellitur omnis febris in materia peccante. Porro si non dilataſ morbus, iam neq; cura, neq; minutio requiritur. Plerunq; enim diaceltateffon, integram curam complectitur. Sin in membra spargitur, sequitur continuo opopyron Laudani, id quod febrim vnâ cum dilataſione propellit. Minutio autem siue saluatellæ, siue cephalicæ, siue ea quæ per spinam dorsi fieri consuevit, materiam peccantem in sanguine, idq; intra cutem & carnem tollit: quare hoc locotria sunt, quæ sub vnâ medendi rationem clauduntur, singula per se perfectâ. Postremò ne plus minúſue, quàm par est, adhibeat medicus, diligenter obseruet quid dilatatum, quid non sit dilatatum. Nolim quenquam hoc loco deterreant canones medicorum qui à nobis dissentiunt, neq; enim id permagni referre arbitror. Et quotumquencq; reperias eruditum medicum, qui his canonibus immòritur:

Pincipiò de Apostematibus obseruabis duplicia esse apparatus. Quædam sunt quæ vnà cū paroxysmo mortem inducunt. In his plurimum laborarunt medici, dum imponerent hominibus. Miseram ac credulam nationem mortalium, tam apertis nugamentis, quæ de epidemijs & id genus alijs apparatibus annotata sunt, passa est se circumueniri. Alia sunt quæ paroxysmum citra mortem adferunt, ea medicinæ subijcimus. Vtraque in Anthrace cōcurrunt, similiter in saphiro, in carbunculo, in pleuresi, in peste, in bubone, & alijs cōpluribus. In quibusdam nulla mors inest: Vt in cancro & id genus alijs apostematis, quæ in mammis mulierū sunt. In his omnibus sequitur cura in hāc sententiā: Præter Sonath, cui virtus expulsiua inest, cæterum nihil recipe. Huius enim virtute ac vi, singula aperta pelluntur. Hoc resoluit, mitigat, denique expellit aperta ex corde. Vnā ergo adsit oportet chirurgica praxis, interuenientibus maturatiuis, quibus in^a emunctorium redi-

redigas apostema. Maturatiua autē cū attractiuis ita sint coniuncta, vt expulsiuum attractiuum sequatur. Directo igitur Sonath in virtutem suam expulsiuam sequitur thyriaca, sub qua delitescit arcanum in omni veneno propter virtutem vsurpandum. Reliqua experimenta vndecunque corrosa relegamus ad eos, qui sese passim apud omnes homines venditant, & in hoc solū incumbunt, vt gloriolam aliquam per fas & nefas sibi aucupentur.

^a Emunctorium appellat locum, in quo centrum morbi delitescit.

De Hydropisi Cap. VIII.

DVo sunt quæ ad curandam hydropisim requiruntur: Specifica purgationis, & specifica tumoris. Elice principio essentiam ex Alandahal, vnā cum composito: Deinde confundo cū ^a aquila præcipitata, porrò administra purgationem pro ratione morbi, & idipsum tantisper dum abit morbi origo. Interim administra etiam indies essentiam tartari, vitrioli, & diacubebe. Sub

hec adorna cataplasma ex rebis columbarum in aceto rosaceo. Deinde impone, dum profus consumatur morbus. Post hec insequitur summum specificū, spiritus vitæ ex auro extractus, quo aliquandiu etiā vtilicebit. Energia enim atq; adeo vī nature sanari vult hydrops, quæ tum demum inquiritur, cum iam causa morbi desijt. Variā ac multa sunt huius morbi specifica, quorū maxima pars hoc loco à nobis est annotata. quæ super hac re empirici in mediū adferunt, credo nemini non esse manifestū.

² *Aquila præcipitata fit ex auro.*

De Dissolutis Cap. VIII.

IN dissolutis verò summum atq; adeo excellentissimum medicamen in auro est, & in laudano perlato. Primum verò ac summum notabile apud medicos veros puto, de cōfortatiuis esse debet. His enim indiget natura in hoc morbo, quibus porro sequatur constrictiūm. Nam per hunc modum eiusce modi morbus, siue hypofarcha, icteritia, seu asclite, expellitur. Descriptionē
autem

autem in confortatiuis talem habeto. Ex auro non planato fit, nec permisto re alia incongrua fitq; per achanar & rubellam cum administratione rubeæ essentię. Dosis ex tribus guttis componitur, vel secundum dispositionem subiecti. Ex hoc auro omnes disenterię species, ictericę, & diarrhœę, atq; alij fluxus vētris, vel mineralium iuxta ritum medicū optimē curantur. Sed cura ex constrictiuis talis est: Recipe olei martis ex croco drachmam vnam, laudani scrupulū semis, thyracę drachmam vnam semis, mummię scrupulus 1. s. fiat bolus, drachma semis est dosis. Hanc observa regulam in omnibus dissolutis confortatiuum esse administrandū: Quia in principijs & cacetia summa deliberatio, alias per constrictiua in secundam generationem alterius morbi abit.

Laudanum Theophrasti curans dissolutos & desperatos, sequetur in libris Paragraphorum.

De Vermibus Cap. IX.

Genera quoq; vermium quo cūq; modo nata, vel ex spermate infu-

g 2

46 THEOPHR. DE VITA
so; vel alieno, siue spermatis resoluti, si-
ue putrefacti, seu transuersi in suis regio-
nibus, aut ex re minerali putrefacta, vel
chimo, aut eiusmodi, etiam qui vermes
de matricis natura sunt. Omnium horū
cura, res debet esse specifica, nequa-
quā naturalis, idē in hunc modum: Re-
cipe ^a porosi madennæ ana manipu-
lum, liquefacito in bitumine, & super
fundum emūctorij huius generationis
applica: pellit enim vermes tam deor-
sum, quā sursum, nempe iuxta orifi-
cium emunctorij illius. Quod si autem
emunctorium pro egressione non fo-
ret aptum, aut locus cōpressus vermes
neca cum spongijs sylvanis, & putrefa-
ctum pelle per centauream, vel per pes-
sarium propter matricem, vel elysteriū
propter intestina inferiora, vel per os
propter stomachum & intestina supe-
riora. Optima verò est centaurea cū po-
rosa commista, cum additionibus iu-
xta processum medicum ex col-
lodio, vel ellenio ad-
iuncto,

^a Expulsio uermium. De

De Cancro Cap. X.

Porrò cācri medela sic se habet: Primum est rei renouatio, id est venarum separatio ab impuris. Hius separationis medicamē est tale. Accipe expurgati althoi à minera plumbi vnc. i. parthenionis succi vncias sex, plantaginis vncias decem, commisceantur cum modico² alcohol vini, administra de sexta in sextam. Madefacito periculum panno, vel spongia ex aqua parthenionis superpolita: his peractis post triduum applica oppodeltoch ex preparatis simplicibus confectis in cerotum mellinū absq; alumine rocho, donec in mansuetum dolorem abit, & declinet à rubedine. Tandem commune nostrum oppodeltoch super locum applica à duodecim horis in sequentes vsq;. Porrò si lassium æstiomenum occurreret, cum liquoribus assignatis expelle, reitera processum à centro in vlcereis perditionem. Hæc curæ descriptio, fistularum, canceris ex hæmorrhoidibus, ex mammillis, prauæ tentiginis, æstiomenæ prauitatis vera medicina est.

^a Alcol, aut alcacol, est uinum ardens rectificatū.

De Syronibus Cap. XI.

SYRONIS cura ex hac fit sententia.
^a Spermiole liquefacte cape cum
 mucilagine lumbricorum de nitris,
 & oleo squamino, facito ex his viscum
 in loco frigido, vtere sic. Inunge locum
 & cataplasma eius desuper impone ad
 triduum, dehinc absterge locum, cata-
 plasma cutē, & syrones depone, ac op-
 podeltoch meloum administra ab occa-
 su in auroram, quo facto, aduoca mor-
 bum in balneū albugineum, toties, do-
 nec album illud membrum fixumq; ap-
 pareat. Hæc cura in syronibus, cicatrici-
 bus, speciebus morpheæ, cutis leprose,
 summa ac perfectissima est, quin & to-
 tam vngulam, pruritum, scabies, & pri-
 mæ species alopecie tollit, pellitq; rosa-
 ceam guttam.

^a Spermiole est sperma ranarum.

^b Bieloës sunt schwarze käserli im summer wen
 manns terirt, sunt suavis odoris.

De

De Pustulis Cap. XII.

IN speciebus Gallici morbi, tria obseruabis, purgationem, curam, & conseruationem. De quibus hæc pauca notato. Purga principio pustulosim ce notemio, quo pellitur causa morbi, vna cum materia peccante. Cauendum autem ne interim à dosi & quantitate huius purgationis longius, quàm par est, aberrres. Porro si pustulæ adhæserint cuti extrinsecus, aut alioquin dolorium cturarum altius insederit corpori, inunge oleo quod est ex realgare, & conualescet egrotus. De vlceribus autem, notis, tuberibus, siue extra corpus, siue in corpore, quæ inde exoriuntur, iuxta præscriptum praxeos, quæ de vlceribus est, agito.

De vlceribus Cap. XIII.

PRincipio quicquid est fluxuū, aut humorum, si ad emunctorium erumpit, ad eandem medendi formam redigitur in hanc sententiam: Mortifica primum, deinde mundifica, postremo con solida. De mortificatione sic habe: Reci

§ 90 THEOPH. DE VITA
pe alcali quod est ex realgare. Hoc quic
quid in corpore corruptum est ac man
cum, mortifica. Mortificatum ab^a æst-
phara libera gummi, liberatum pristine
sanitati restitue, & id ipsum interuenien
te^b mummiā, quanquā sunt vlcera quæ
dam quæ prorsus non indigent mortifi
catione. Alia, vt æstiomena mortifi
cationem vehementius etiam deside
rant. Tamen hæc omnia, vt vt sunt, chi
rurgico existimanda relinquimus. Sunt
insuper alia innumera medicorum rece
pta, quibus, quia non semel hominibus
imposuerunt, suisq; inuentis perierunt
ij, qui hæc commenti sunt, non video
cur vtaris. Hæc de vlceribus. Purgatio
nem quæ propter conseruationem cor
poris iure prima esse debet, prudenti
medico cōmitto in eam sententiā quā
suprà de pustulis præscripsimus.

^a אשפר, id est igneaquendatum.

^b Mummiā est ipsa caro humana.

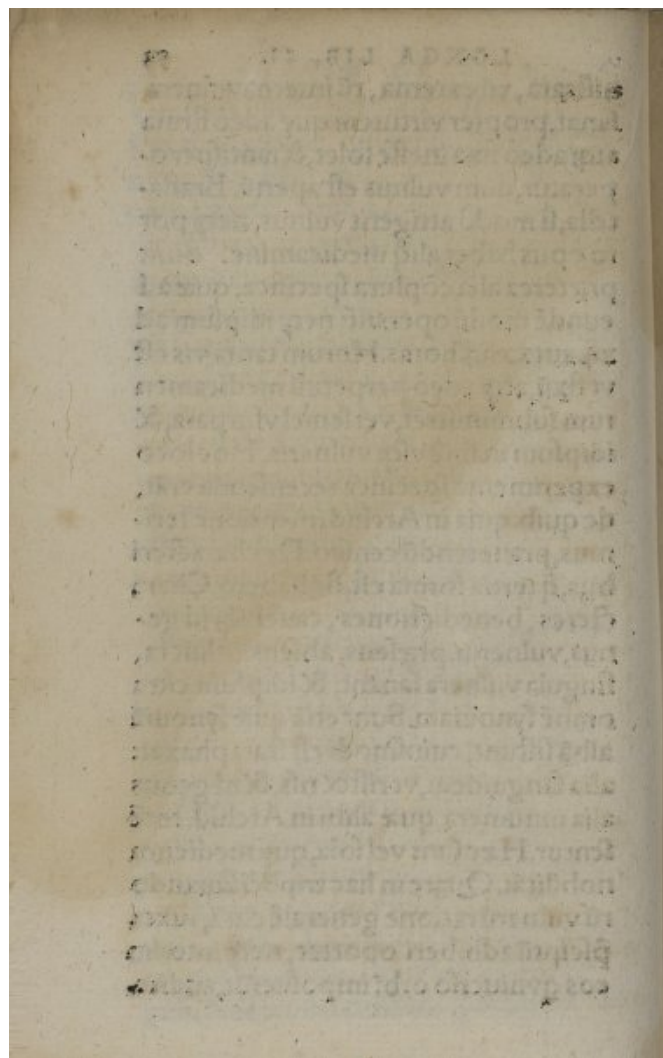
De vulneribus Cap. XIII.

TRiplex est ratio sanandorum vul
nerum. Naturalis, vt balsami: Spe
cifica,

eifica, vt brassidellia, characteristica, vt
 magorreo. Priusquam tamē ad illa per-
 ueniamus: principiò, quæ miraculi vice
 erunt his qui harū rerum imperiti sunt,
 indicabimus, neq; genus, neque locum
 vllum in vulneribus esse obseruandum,
 id quod veteres disputatione admodū
 proluxa differuerunt: Num videlicet ea
 sint sananda necne, quæ sunt cerebri, in
 testinorum, item vesicæ, & id ipsum hac
 ratione, quia videmus cū confessa, tum
 alio modo confecta vulnera, illic vbi vi-
 tæ locus esse nequit, nihilominus tamē
 consequi mortem. Quare de mortiferis
 vulneribus, nihil prorsus dicemus in
 præsentia, cū sua sponte sese offerunt
 illa. Porro hæc prima cautio est, ne chi-
 rurgicus ex eo, quod medicabile vul-
 nus est, immedicabile atq; adeò morti-
 ferum faciat. Hoc igitur opus, hic labor
 est, vt probè agnoscas triplicem hanc
 sanandorum vulnerum rationem, lon-
 gè saluberrimam, neque interim audias
 eos, qui alicunde rogant, nescio quæ va-
 nissima commenta, imò precibus etiam
 à barbitonsoribus mediastynis, cæteris-
 que id genus hominibus leuissimis, cō-

52 THEOPH. DE VITA
tendunt, inter quos sunt, Landfrancus,
Pet. de Argilato, qui multa ac varia, vel
nuce non æstimanda, de Vulneribus in
vnũ congesserunt. O verè pileatos do-
ctorculos, qui præter pileolũ subrubrũ,
& titulum, cæterũ nihil insigne geritis,
qui ex pumice Nilum exundantẽ peti-
tis. Cæcus sequitur cæcum, & cæcus ca-
scam. Hinc est, cur ij, qui montẽ Pessula-
num sunt secuti, triplicẽ hanc medicinã
quæ est de Vulneribus, in alienũ vsum
verterint, Naturalẽ scilicet, quæ balsami
est, in putrefactionem præpostere. Spe-
cificum ad ea loca, quibus minimẽ com-
petit, non sine periculo torserunt. Cha-
racteribus ita sunt abusi circumforanei,
vt in contemptũ prorsus abierint. Nos
autem quæ de his verè habentur, aperte
trademus in hanc sententiã. Balsamum
naturale potionis vice administratum,
aut alio qui vulneribus infusum, nihil a-
liud est, nisi hypericõ, centaurea, & prũ-
nella, quæ nõ modò ea quæ extrinsecus,
sed etiã quæ intrinsecus sunt, vulnera cu-
rat, & hoc propter virtutẽ, quæ in balsa-
mo existit. Quicquid autẽ est de specifi-
co, multis partib. superat balsami natu-
ram, Nam collatenna sub potione admi-

nistrata, cū externa, tū internavulnera sanant, propter virtutem quę adeò firma atq; adeò fixa inesse solet, & tantisper operatur, dum vulnus est apertū. Brassatella, si modò attigerit vulnus, neq; porò opus habet aliq̄ medicamine. Sunt præterea alia cōplura specifica, quæ ad eundē modū operant: neq; idipsum ad xij. aut xxiiij. horas. Horum tanta vis est vt fixū, atq; adeò perpetuū medicamentum subministrēt, vel semel vsurpata, & idipsum in finē vsq; vulneris. Hoc loco experimenta specifica recensenda erāt, de quib. quia in Archid. mentionē fecimus, præterendū censeo. De characteribus, q̄ tertia forma est, sic habeto. Characteres, benedictiones, cæteraq; id genus, vulnerib. præsens, absens, adiūcta, singula vulnera sanant, & idipsum citra omnē synouiam. Sunt etiā quæ synouia albā sistant, cuiusmodi est staraphaxat: alia sanguinem, vt rist & rifs, & id genus alia innumera, quæ alibi in Archid. recēsentur. Hæc sunt vel sola, quę medicum nobilitāt. Quare in hac triplici sanandorū vulnerū ratione generalē curā, iuxta præscriptū adhiberi oportet, neq; interim eos q̄niuerso orbi imposuerūt, audire.

CAP. I.

POST QUAM DE particularib. arcanis, quæ corpus morbis confectum pristinæ sanitati restituunt, diximus, inde ubi superiora desiderint, auspicabimur. Vt ea quæ in superioribus libris tradita sunt, tandem à nobis absoluantur, & corpus physicū tanquam balsamum conseruetur, & si particularia arcana, & huius 3. libri materies ad idem corpus referuntur: Porro etiam vnà, eademq; præparatio existit: tamē praxis in hoc tertio elixiro alia est à singulari illa medendi ratione. Quare in hoc tertio libro primas obtinent, flos cheyri, & anthos. In hoc enim absoluitur elixiridum arcanum, & id ipsum vi, atq; ad eò virtute totius quintæ essentiæ. Principiò igitur, vt singula clarius innotescât, quid quinta essentia sit, paucis indicabo in hac sententiâ: Qua

36 THEOPH. DE VITA
tuor elementa procreat natura, ex qui-
bus temperata quædam essentia confi-
citur à spagyro, quemadmodum flos
cheyri exprimit. Hoc loco parui refetre
arbitror, quæ super hac re ars Lullij ha-
beat, cum plus sedecim pedibus, vt dici
solet, ab vniuersa monarchia, quam ar-
chidoxa præscribunt, aberret. Aliud. n.
est extractio, aliud confortatio, aliud
melioratio, vt istorum hominũ vocabu-
lis vtar, quorum Raimundus in eo libel-
lo qui inscribitur, Ars Lullij, meminit,
& ex his falsò quintam essentiam æsti-
mauit. Hæc quia magis sunt argutie,
quàm vera, silentio præteribimus. Flos
auri autem, flos amethysij, deniq; quic-
quid est diaphineæ maturæ, margazy-
tharum, sulphurearum, cachymiarum,
postremò etiam quicquid est alumino-
sorum zerebothinorum, & id genus a-
liorum, quæ aqua gignit, carabarum, co-
rallorum. Hæc, inquam, omnia quintæ
essentiæ sunt obnoxia, pro ratione tem-
perationis, quæ interueniẽte corruptio-
ne elementorũ à spagyro fieri cõsuevit.

Spagyrus est qui non auctoritate, sed propria
experientia rerum naturas habet.

Cap.

PORRÒ totius rei summa in hoc est,
 (quando ea quæ hoc lib. de elixi-
 ro dicuntur, singula ad vitam longam
 sunt referenda) vt vniversa natura redi-
 gatur in spagyricam misturam, seu tem-
 perationem, quæ nihil aliud est, præter
 naturæ bonitatem, cui nihil quod cor-
 ruptibile est, nihil deniq; aduersi inest.
 Et si alia ratione, ac varia eadem nature
 bonitas deprehenditur in tinctura iux-
 ta præscriptum nature, quæ in lapide
 phyllicorum existit: in antimonio secū-
 dum corui naturam, in sulphure iuxta
 Lunariæ effectum, & in id genus alijs.
 Tamen in his omnib. est vna eademq;
 temperatio, quæ inter metalla sub Mer-
 curio delitescit: (Mercurium dico, qui
 omnib. metallis inest) inter gēmas, sub
 crystallo: inter lapides sub zeloto: inter
 liquores, sub carabe: inter herbas, sub va-
 leriana: inter radices, sub peucedano: in-
 ter amara, sub vitriolo: inter silices, sub
 antimonio. Porro sicut Merc. metallis
 inest singulis, sic antimonij silicib. vitri-
 oli sali, melissa herbis. Hæc sūt nomina

58 THEOPHR. DE VITA
elixiri temperati. Obseruandum igitur
in elixiris insequentibus sulphur eorū,
quæ isti mineralia vocant, quintā essen-
tiam esse, mercuriū metallorum, ex qui-
bus elicitur natura corporis. Nam chey-
ri Veneri præstat, anthos Marti: quorū
vis ac natura est, nō tam vt morbos pel-
lant, quā vt corpus illud vitæ longæ
quæ inferiori influentiæ obnoxia est, re-
feruent. In hanc sententiam elixira lon-
gæ vitæ, multis ac varijs nominibus cō-
prehendi volumus, cum vna eademq̃
vis sit eorum: Nobis autem (si forsan mi-
raris hāc tractandī rationem) visum est
interim ludere in vocabulis.

C A P. III.

EX vniuersis elixiris summū ac po-
tentissimum est aurum. De hoc i-
gitur principio tractabimus: Nam
huius rationem si noueris, aliorum que
in corpore separantur noueris. Reliqua
quæ à corpore non separantur, infra, v-
bi de vino mentionem faciemus, indica-
buntur. De elixiro igitur auri quod ad
praxin attinet, sic habeto: Resolue au-
rum

rum vnà cum omni substantia auri corrosiuo & id ipsum tantisper, dum fiat idem cum corrosiuo. Neq; interim abhorreat animus ab ista tractandi ratione: Auro enim quatenus aurum est, corrosiuum præstat, & citra corrosiuum mortuum est. Quare quintam essentiam auri, citra corrosiuum inutilem esse asserimus. Sequitur ergo, resolutionem denudò per putrefactionem esse remouendam, & si corrosiuum tenacius etiam adhæreat: nam si tanta vis auri est, vt corpus seruet, ac liberum reddat ab omni ægritudine, neque id corrumpi sinat, quanto magis seipsum, idq; citra omnem infectionem: Corrigit enim, ac emendat quicquid non est syncerum. Corrosiuum igitur in auro nullo pacto corrosiuum appellari debet: Vis enim arcani superat omne venenū: Nam omne realgar morit in elixiro auri, & in tincturam ab it medicinae præstantem. Atqui in hunc modum gignitur, aurum potabile post putrefactionem. Hanc dosim, seu maius harmoniã quandam præscribit peruulgata spagyrorum praxis. Postremò obseruabis de elixiro,

h

60 THEOPH. DE VITA
Cuicumq; confertur elixir, idē ita trans-
mutat, vt haud dissimiliter sibi fixū por-
rò maneat.

De Perlis Cap. IIII.

Sed vt ea quæ de quinta essentia di-
ximus, clarius elucescāt, obseruan-
dum, nihil magis esse auro propin-
quum perlis. Quatuor igitur elementa,
quæ perlis insunt eadē ratione cū auro
in temperationē redigas oportet id quod
verè existit quinta essentia citra amissio-
nem substantiarum. Porro si iuxta præ-
scriptum perlas in quintam essentiam
transmutare velis, pro ratione quintæ es-
sentiaē age, neq; quicquam immuta præ-
ter principium, in quo vltimam materiam
quæ in cōficienda quinta essentia solis,
prima materia existit, adiungi necesse
est. Ea ex eiusmodi recepto elicitur.
Principiò redige limonem in liquorē,
denuo reclinatū, in quo perle calcina-
tionem arripiunt, exiccataē resoluūtur,
quæ resolutio in elementum, cui pror-
sus nulla complexio inest, erumpit. Est
enim huius vis vniuersa, similis quintaē
essentiaē. Nolim hoc loco admittas ra-
tionem

tionem extractionis, quam Archelaus
 præscribit, neq; id genus alias separatio-
 nes spagyricas: Nam superior transmu-
 tatio non modò ea membra quæ debi-
 lia sunt pristinae valetudini restituit, sed
 ea etiam quæ valida sunt, ac robusta, in
 eodem vigore conseruat. Hinc est cur
 perlæ pluris, q̄ reliqua spermata fiant:
 inter quas longè præstantissimas ostrea-
 rum esse affirmo. Quanquam hoc loco
 non minimas partes ferat, quemadmo-
 dum Archidoxa habent. Homunculus
 quem necromantici Alreonam, philo-
 sopheri naturales mandragorâ vulgò ap-
 pellant: tamen non nisi in communem
 errorem abiit, propter chaos illud, quo
 isti obfuscauerunt verum homunculi v-
 sum. Origo quidem spermatis est: per
 maximam enim digestionē quæ in ven-
 tre equino fit, generatur homunculus,
 similis ei per omnia, corpore & sangui-
 ne, principalibus, & minus principalibus
 mēbris à quo prodijt. Quare hoc loco
 præteribimus huius virtutes, quan-
 do quidem non vt perlæ, apud
 huius rei peritos, in-
 notuit.

De Extractione quintæ essentiæ ex herbis.

Caput. V.

SVprà mentionem fecimus quintæ essentiæ, quæ citra vllam extractionem fieri debeat, id quod in hanc sententiam accipias oportet. In Elixiro, quo de in præsentia mentionem facimus, quinta essentiæ nullo pacto elici potest ex herbis citra extractionē, propter diuersitatem essentiarum, quæ vni substantiæ insunt. Hæc ita sunt segreganda, vt herba maneat herba, & quinta essentiæ maneat quinta essentiæ. Et si in qualibet herba sunt quatuor elementa duplata: quinta tamen essentiæ nō adest duplata, sed altera pars solum. Alteram quæ est substantiæ religamus ad eas artes quæ particulares sunt, & quod elixiri est tractabimus: id quod exēplo melissæ clarius innotescet. Digere melissam philosophico mēse in^a athanar, de inde ita separa, vt duplata elementa seorsum appareant, cōtinuò elucescet quinta essentiæ, quæ elixir est vitæ. Similiter vino generoso, & id ipsum variè, in nepita acerbâ, in lollio, lutea: in Tincio, nigricans:

gricans: in lupulo, tenuis ac alba: in cuta, austera: in alijs similiter iudicandum, iuxta experientiae praescriptum. Porro extracto spiritu isto, & ab altero separato, Ecce vinū salutis, in quo philosophi aliquot secula obnixē laboraverunt, nihil tamen vnquam sunt assecuti. Et bona pars eorum qui Raimundum sunt secuti, aliquot dolia relevarunt, dū elicerent quintam essentiam vini, nihil profus deprehenderunt praeter vinum adustum, quo perperam pro spiritu vini vti sunt. Quae hoc loco requiruntur, alibi in philosophia de generationibus reperiuntur. Sufficit enim admonuisse spagyrum qua ratione herbis quinta essentia insit, denique quae in his sunt inuestiganda.

Athanas est furnellus.

De Antimonio Cap. VI.

Sicut antimonium finit aurum, sic eadem ratione, ac forma finit corpus, in illo enim est essentia, quae nihil impuri cum puro confundi sinit. Neque quisquam spagyricae artis peritus, deprehendere potis est, vim atque adeo

64 THEOPHR. DE VITA
virtutem antimonij. Nam in principio
rerum eò deuenit antimonium, & inter
metalla, quæ aquæ sunt, sic est relatum,
vt porro etiã diluuió exacto vis huius
genuína, atq; adeò virtus permanferit,
ita vt sese ex influentia semper dirigat,
neq; aliquid de vi, ac virtute natua vn-
quam decesserit. Meritò igitur omnia
quæ mineralium sunt, quorũ summum,
ac potissimum arcanũ in se claudit anti-
moniu, huic vni tribuimus. Mundat sei-
psum vnã cum reliquis, quæ immunda
sunt. Porro si nihil omninò sani adest,
immundum corpus in mundũ transfor-
mat. Quemadmodũ in expositione le-
præ habet: quæ omnia palãm declarat,
ac indicat spagyrica praxis. Sed ne lon-
gius quàm par est digrediamur, & ran-
dem ad præparandam antimonij virtu-
tem (cuius vel apex vnus, aut iota omni-
bus codicib. qui in nostra professione
sunt, præstat) perueniamus, sic habe:
Principiò vide ne corrumpatur antimo-
nium, sed totũ hoc, quantum est, ac inte-
grum maneat, citra vllam amissionẽ for-
mæ. Sub hac enim delicescit antimonij
arcanũ, id quod per retortũ impelli de-
bet

bet sine omni capite mortuo, ac denuo
in tertium cohop tertiam naturam reduci.
Tum demum erumpit dosis eius gr. iij.
quintae essentiae melissae administrata.
Huic praeterea nihil tribuit^a Archeus
terrae.

^a Archeus est dispositio naturae.

De Sulphure Cap. VII.

PRincipio ardua res est, & multis no-
minibus celebranda, tantam inesse
vim atque naturam terrae, quae balsamum
procreet, cuius est haec natura, ut porro
nihil putrescere sinat. At si consideres re-
sinas, quarum potissima pars est sulphur,
nihil est quod superiora laudes. In sul-
phure balsamum est, quo de nemo non va-
riarum artium studiosus meminisse debet.
nam in eo sunt liquores balsami, qui neque
vium, neque mortuum quicquam putresce-
re sinunt, sed corpus ita conseruant, ut
nulla neque influentia, neque naturalis cor-
ruptio, uel impressa in corpore depre-
hendi possit. Nemo miretur hoc loco tan-
tam inesse vim in resinis terrae, neque ma-
iorem praedicationem huius, quam quae balsa-
mi sit super terram crescentis, & huius

vim atq; virtutem declarantis. Nam in his quę occulta sunt, multò plura deprehenduntur, quàm in his quę manifesta sunt. Sic in sulphure multò plura deprehenduntur, quàm in cæteris resinarum partibus. De sulphure autem, vt ad tractandi rationem perueniamus, sic habe: Eleua sulphur à colcathar, spagyrico more, idq; tantisper dum non superat ignis, id quod natura colcathar sulphuri tribuit, idem spiritus fixus est balsamus terræ. De quo hoc loco paucula admodum scribimus. Huius enim virtus experientia patet: & si aliqua de gūmi, quædam etiã ex resinis, cæteraq; id genus eiusdem naturæ sunt cum balsamo, tamen inter illa primum, ac optimum esse puto sulphur, &c.

De Mercurio Cap. VIII.

ELixir ex Mercurio eadem ratione qua ad transmutanda metalla adornatur, confectum plurimum valet ad pellendam mortem. Nam eius rubigo, quàm Lullij sectatores falsò florem appellant, nil nisi mors est. Sicut enim mors consumit ac conterit corpus, sic rubigo

rubigo metallum. Quicquid ergo tinctura illa tingit, longæ vitæ plurimū inseruit, & id ipsum tantò efficacius, ac fortius, quantò altius (absit inuidia dicto) gradū Veneris attigerit, quantò acrius etiam, ac subtilius in preparatione reiteratum fuerit. Neminem deterreant Rupiscissæ fabulamēta, qui suo more temere, ac frigide super hac re scripsit: videlicet in tinctura corporis aurum & id genus alia quæ Mercurij sunt, denique quicquid ex spiritu salis, aut arsenici confectum est, prorsus esse fugienda. Ad tincturā Mercurij (cuius virtus est ex subtili acrimonia, quam à natura Archei habet) propius accesserunt Albertus, ac Thomas: in coagulatione autem nimia & gradu reiterationis, quibus totum negotium obruerunt, falsi sunt. Quauis in adornanda tinctura eorū quiddam est, quod veræ tincturæ finitimum est, in hanc sententiam: Sicut metalla mutantur, ac plenè figuntur, sic etiam corpus, ad hunc modum: Reduc Mercurium in elevatione tantisper, dum in fixum crystallum abeat, deinde in resolutionem, ac coagulationem digere, &

cum auro coniunge, ita vt fermentum eius hoc ipsum fiat. Proinde iuxta præscriptum Hermetis age vsq; in finem lapidis, cuius dosis est granum 1. Huius vis, ac virtus corpus referuat integrum.

De Spiritu uini Cap. IX.

SVprà vbi essentię herbarum meminimus, nihil aliud nisi vinum esse ostendi, id qđ sic accipias oportet. Spiritus vini à substantia eiusdem prodit: nã huius subiectio existit vinum, sicut marubium proprij, ac natiui vini. Quare vt spiritum vini tanquam essentiam, quæ verè elixir est, habeas, sic accipe: Sicut persicariæ libram 1. scrup. ij. vini emittit: Sic vini libra 1. plus scrupulo 1. non capit. Reliquum est phlegma vini, id quod ad præsens elixir parum confert. Porro inquisitio huius essentiæ, fiat ad hunc modum: Digere vinum pellicani infusum fimo equino, idq; bimestre spatium cõtinuò videbis adeò tenue, ac purum, vt pinguedinẽ quandam, quæ spiritus vini est, in superficie vltro eliciat. Porro quicquid sub ea est, phlegma citra omnem vini naturam existit. Pinguedo autem

tem sola phialæ inclusa, & per se digesta, summæ energiæ est ad vitam longã. Non modò autem ad vitã longam, sed etiam ad alia praxis illa torqueri potest, & id ipsum interuenientibus cinnamomo, xylobalsamo, myrobalanis, & id genus alijs in hunc modum. Confunde, ac interueniente digestionem ita coniunge, vt elixiro, quo de hoc loco mentionem facimus, auroq; adiuncto medicina adornetur, quæ omnem contractionem tollit, ac membra resoluit.

Extractio Mummie Cap. X.

Virtutum verò ex mummia extractio, magistraliter, vt eo verbo vtar, fit per commistionem eius cum essentia vini, ex chelidonia quidem sumpti, nempe, si ad decem vsq; dies sic digeres, in quinque autem distilles. Porro verò digeratur ex integro rursus, eò vsque quo se mummia in liquorem vertat, quo facto tã superno, qm̄ inferno, separatis nempe seorsim à medio, addat huic sedecima pars balsami de lignis, terreq; sigillatę paviadadi pondus duo decimũ, ac tantundẽ horizontis liquo-

70 THEOPHR. DE VITA
ris: digerantur simul ad sui mensis spa-
cium, quo conclusum ita sese reuerbe-
ret. Hoc enim pacto in summum vsque
gradum ascendit. Quod quidem eorū
omnium quæ venenis dominantur, po-
tentissimum atq; efficacissimum est.

Satyriionis extractio Cap. XI.

Q Vicquid autem ex satyrione eli-
ci debet, per separationem fiat
necessum est. Vis nanq; in satyrione de-
litescit Saturnina, quæ quidē clam vir-
tutem, qua de gloriari satyrion debebat,
suffuratur ac debilitat, fitq; sic eius exal-
tatio triginta granis minor. Quò fit, vt
non raro opem usurpatus deneget saty-
rion. Quare in eius separatione confi-
derari operæ precium est, vt non forma
quidem, sed virtus duntaxat separetur,
id quod in hanc fit sententiã: Indige-
ratur in pane siliginis satyrion, idque i-
psum in ventre equino ad suum nempe
mensem, quo peracto, ipsum quidē è pa-
ne excipe, abiectis quippe fecib. Dein-
ceps sanguinem satyrionis probè dige-
ri, despumariq; sinito, quo sedato, tū de-
mum medicinam nactus es, quæ cate-

ras omnes quæ ad conceptionem attinent, facile post tergum relinquat.

Extractio primi metalli Cap. XII.

PEr primū metallum summę atq; a deo præcipuæ fiunt cōseruationes corporis, neq; tamen ex natura propriæ suæ confortationis tam est efficax, sed potius ex virtute mineralium, quæ in se continet. Nam vt vitam longam cōserues, ex principe mineralium hoc proficiscatur necēssum est, quandoquidem mineralia physicū corpus existūt. Atque hoc temperamentum illud est, quod solum atq; vnicum corrosiuū resistit, operaturq; tam per chimitum, quā archeicum ares, quin etiam robustissimum quodq; corpus cum debilissimō temperat in vno gradu. Robur siquidē præter roboris ares perinde est, atq; debilitas infra gradum ares roboris existens: firmiori quidem adimit, quod imbecilliori præstet, ac vtrunq; in mediū tandem redigit diametrum, id quod in hunc modum fit: Liquorem corallinum accipito, eum nempe qui probē diaphanus existat, cui adiunge eius quidem vi

72 THEOPHR. DE VITA
trioli, quod est ex Venere, quintam par-
tem: digerantur in balneo maris ad men-
sem suum. Hoc enim pacto separat se vi-
num metalli primi in summitatem, cæte-
rum quicquid de fecibus vini est, vitrio-
lum Veneris occupat. Sicq; fit primus
ille metallus, perspicuum, diaphinum,
ac rubinum planè vinum, cuius præ-
cipua virtus, ac potestas in o-
mnibus est mineralibus
totius physici cor-
poris.

CAP. I

Ed ne in vita longa q̄e
quam silētio præterea
tur, in hoc libello obser
uari conuenit, quòd in
tra testam, ultra etiam
quintum illud esse, con
clusum est aliquid, ex quo coniunctio
quædam cū corporalis, tum eius quod
præter corpus est, extra quintum illud,
in longam vitam corpus producit. De
quò sic habe: Nihil planè esse, ac inuisi
bile: in ipso tamen corpore eximium,
quod non microcosmico solum corpo
ri longā vitam præstat, sed etiam ipsum
Dardo in trigessimum annum vsq; inte
grum conseruat, ipsumq; Anthos ac in
signem illum cheyri vsq; in tertiam cu
stodit ætatem. Hoc nanq; cum Anthe
ras, ac folia sustentet, quantò magis cor
pus sustentabit microcosmicum, quod
per vninersam quatuor elementorū a
natomiam perdurare in sua conserua

74 THEOPH. DE VITA
tione debet. Quocirca in hac quidem
positione notandum medicis est,
quod vniuersa quatuor elementa, ana-
tomia in vnicam microcosmi anatomiam
contrahi debeat, non autem ex corporali,
sed potius ex eo quod corporale con-
seruat, quod quidem supra quintum il-
lud, cum hoc, tum reliqua quatuor su-
stentat. Et si nomenclaturam ei iustam,
ac veram dare oporteat, balsamum ipsum
vocare, ex quo vita conseruatur iure pos-
sum, qui se a corporis balsamo iure sepa-
rat, & talis est balsamus, qui ipsam quo-
que naturam antecellat, idque ipsum ta-
men per corporalem operationem.

C A P. II.

Porro eius quidem balsami, quo de-
iam dictum, qui longam exhibere
vitam debet, declaratio duobus modis
fit: Vno qui eiusmodi virtus clam, &
a casu accidens ex eo sequitur, quod ple-
risque longa quidem vita tribuitur, qui ta-
men ipsam qualis in se est, agnoscunt mi-
nimè. Alter autem modus per artes fit,
eis nempe qui illam adipisci coniunctio-
nem possunt, neque tamen id ipsum fieri
citra

citra medium aliquod potest. In hoc enim plane sita est rei summa, quod in eo^a iliastro, cum longa, tum brevis etiam vita reperitur. Nam quæ herbis adiuncta est, terminum suum habet. Similiter etiam suum habet terminum, quæ mineralium est aquæ, eodem modo^b Theriabin quoq; nec dissimiliter. &^c No-
stoch, Præter tamen hæc omnia, talis ac tanta ipsius est coniunctionis vis atque potestas, ut omne id quodcunq; ex quatuor elementis productum fuerit, supra primum illum terminum suum conseruetur, & is est terminus iliastri. Quo quidem etiam superatum volumus, subtilem illum virum, qui terminum transgredi non posse ait, quod quidem si minus fuerit, ac transgrediatur, fieret hoc vel in altero saltem. Eorum namque sunt duo, quorum alter quidem transgredi nequit. Est enim terminus in microcosmi naturam positus; alius autem etiam in naturam elementorum, alius verò in quintam essentiam quoque, præterea & alius ex ultimo iliastro. Si quippe termini in medici potestate consistunt, qui in his mutare pro suo potest arbitrio quod vult, præter so

76 THEOPH. DE VITA
lum fixum, vbi finem vnà cum sui ipsius
quoq; mutatione expectare ipsum o-
portet.

^a Iliastes est prima materia, ex qua omnia ortum
habent.

^b Theriacum ex aere procedit.

^c Nostoch est species ignis.

^d Omnia in terminum creata, et Medicus, et Me-
dicina.

C A P. III.

HVnc itaq; iliastrum ad eum modū
intellige, quandoquidem hīc tri-
plices præter quintā essentiam virtutes
reperiuntur. Est enim iliaster sanctitus, al-
ter verò iliaster paratetus: tertius autē ilia-
ster ille magnus. De priore sic accipe:
Quòd sanctitus ille longam vitam præ-
stat, idēq; secundū eius qui ipso vtitur, in-
dustriam: alter verò id ipsum dispensat
iuxta fauorem. Sed tertius illæsus, citrà-
que noxam in vita longa consistit. Hinc
igitur iliastrum hoc in loco comprehen-
sum expende, quòd primus, secundus,
& tertius simul omnes microcosmo
subditi sunt, ita vt in vnum eos gamony-
num redigere possit. Alter verò cogi-
tur nequaquam, sed quemadmodum fa-
uo

uori cōuenit, acquiritur. In tertio perinde habet, vt in Enochdianis ac Helieztis non secus, atq; de aquastro patet. Primum itaq; ex elementis suā ducit originem, veluti testa concludit, ipsisq; arcanis supra quintū esse attribuitur. Secunda verò magnalibus ascribit. Et tertius ex proprijs specificis suis. Ex quo sequitur terrelatos nymphidicas, aerdados, soladinos longā vitā suā accipere singulos in aliena essentia. Illius. n. tertij illi astrimors est, & tempus, & arbitriū: isq; est, qui spicæ ultra, quā ipsa quoq; per se natura ferat, tribuit, quin & myrhæ fragrantiam roburq; in leris. Atqui vt vt se se hæc habeant, considerandū medico est, vt eiusmodi coniunctio non dissimili modo contingat in corpore, nempe quemadmodum arbor maris, semel fixa, atq; adeò sui iuris ab illo facta est, fufusq; cheyri probatus ac constans: sic per eandem coniunctionem in microcosmo idem quoq; potest fieri.

Cap. IIII.

CAeterum de primo illo illiastro, q̄ pacto se habeat in hunc modum

accipe, quòd eius vltra mille sunt species, non tamen quòd aliud præcellat alio, verùm potius iuxta hoc, vt quilibet microcosmus peculiarem suam, atq; ad eò perfectam coniunctionem habeat, quilibet, inquam, vtrinq; perfectam suã ac propriam virtutem. Tanta si quidem est iliastris virtus ac potentia, vt per eum corpus quidem mortuum conseruetur viuũ, in eo nempe, quo primus illo terminus transmutatur. Quæ quidem vitæ longæ conseruatio supra vires nostras existit, non autem præter vires superiorum: fitq; sustentatio eius ad hunc modum, quòd vitam longam tribuit, citra tamen expulsionem morbi: vitã quidem præstat, non autem bonam valetudinem: nonnũquam verò & vtranque. Sed eiusmodi quippe vita longa, quæ ab illo proficiscitur iliastro, annuatim quidem durat, ac propagatur: vt alij quidem in decimum vsque annum porrigitur, qui in quinto obiisse debuerat, alij in vigesimum, qui in decimo. Similiter in quinquagesimum, qui in trigesimo: nonnullis in octuagesimum, qui in quinquagesimo: alijs in centesimum, quos

in

in octuagesimo, vel septuagesimo vita oportuerat esse functos. Maximum autem in centesimum, ac vigesimum. Alij verò in tertium, quartum, vel quintum, & sextum (sicq; deinceps indifferenter) vsq; diem, vltra suū terminum prolongatur: id quod vniuersum tum ex superiore, tum inferiore cōiunctionibus, perinde atque hæ duæ conueniunt, accidit.

C A P. V.

Sed de vero illo iliastro sic se res habet, quod eiusmodi quid citra, vel significationem, vel necessitatem quandam erga maiorem illū iliastrum fieri nullo pacto potest. Quod quidem in hanc sententiam intellige, iliastrum illum eiusmodi vitam longam iam iam producturum, præstare id minimè gentium posse illic, vbi eius vitæ longæ locus nullus est. Quare obserua, tale quid non nisi cum transmutatione tam loci, q̄ elementorum fieri, sic nempe: Quem admodum quatuor elementa in terra mortalia sunt, omni momento nouam conficientes generationem, morti eam

exhibent. Sic è regione alia quoque est in suo firmamento fixa atq; adeò inconcussa perdurans, quæ nec morbum causatur, nec mortem. Qua de re sic philosophari licet: Quòd spiritus illi fixi nihil planè interire sinunt, quorum longa vita immobilis est ac firma vsq; in transmutationem eorundem, rursusq; in primam. Similitudo siquidem ex testa sumitur, quòd secundum fixationem (vt sic dixerim) firmamenti, longa vita in vno quidem confirmamento prolixior est, quàm in alio; tametsi ad primum solummodo terminum singula attinent. Veruntamè eiusmodi transmutationem nonnulli quoq; comitantur incolæ (sic enim vocare libet) in decimã, vel duodecimam vsq;. Quorũ mors in destructione quidem sequetur magni illius firmamenti, quando vtraq; corpora tam cœlestia, quàm terrestria cõmouebuntur, quin & supercœlestia quoq;. Quanquam hoc citra nature discrimen fit. In prima nanq; minuta, quando eiusmodi mutationes accidunt, nature oritur putrefactio, sitq; superflite, ac viuente adhuc corpore proprio.

Capit

VT autem porrò id quod maxime necessarium est in hoc processu erga aliastrum, describamus: Principiò ut impurum animatum depuretur, citra separationem elementorum, quod fit per tuam ipsius imaginationem, cum ea in animi tui confirmamento consistit, præter omnem corporalem ac mechanicum laborem. Quæ quidem dispositio ex eo contingit, quòd sese homo gradatur in animo, ut æqualis reddatur enochdianis. Non quòd enochdianam agere vitam cupiat animo tamen ab ea per diametrum distet. Quare microcosmum in sua interiore anatomia reuerberari oportet in supremam usque reuerberationem. Per hanc enim reuerberationem sese impurum consumit: fixum autem, quod ab impuro destruitur, sine ferrugine permanet. Nec tamen ignis est cui salamandrina adesse possit essentia Melosinicumue Ares, sed potius retorta quædam distillatio ex medio centri, supra omnes carbonum ignes. Facta autem eiusmodi reuerbe-

ratione in vltimo quidem termino fulmen exhibet physicum, non secus atq; separant sese ab inuicem Saturni fulmē, & Solis. Itaq; quicquid per hoc fulmen incedit vitæ longæ est, magni nimirum illius iliaſtri. Atq; hæc quidem fulminatio, & præcedens eius reuerberatio nihil quidem ponderi adimit, sed magis turbulentia corporis, idq; ex colorum diaphinorum ratione.

Cap. VII.

PRæterea verò ab iliaſtro primæ potestatis eiuſcemodi vita longa non est. Inferiorem. n. gradum præbet. Sed is tamen est, qui eo in loco separat, & perinde vt res fixa nō fixam ſeruare poteſt, à morte microcoſmum defendit: Quando quidem eius operatio nō est vt ſepararet, verum potius, vt per arcana illa perſpicua indigeſtum vincat, quò minus ſuccedat eius perditio: Similis ei, qui mala bonis ſuperat. Velut mūmia, quæ vnà cum corpore à partu procedit, ipſa quidem per ſe bona, corpus autem malum, ac putridum. Quancunq; igitur vitam corpus viuít, ex ſola viuít mūmia,

mia: proprium enim eius ac natiuū est, ut putrescat, rursusq; in sterco, cuius membrum est, abeat, id quod continuū eius studium est. Caterum mummia non item: nequitiam enim illi suam frangit, atq; suo ipsum proprio conseruat arbitrio, quo minus id quod conatur alio quando efficiat. Quamobrem sic sonat eius receptum, quod mummia supercoelestis microcosmū plus, quam propria eius mummia sustentat. Quoties enim mummia, toties item alius terminus: tamen neque tempus, neq; numerus in huiusmodi terminis repertus est: perdurat enim eò usque quò secundam euitare generationem non potest amplius: nam in hoc peritus esse physicus debet, quòd qualibet prima materia, ultimam quidem expellat. Quare generatio vermium hinc orditur, ubi ultima materia physici corporis sese ostendit: hinc igitur iliastrum obserua, quòd vermium generationem non modò non destruit, verum etiam cum earum adsit materia, generationem ne impediatur quidem, quā tamen praueire mummia debet.

AD horum omnium cōclusionem, principio nota q̄ naturalis mūmia ex tribus illis anatomis componi debet, quo peregrinus microcosmus, phisicum corpus gubernet, id quod extrinsecus fieri necessum est, siue per elementum aquæ, velut per eius metalla, salla, & id genus: seu per elementū terræ, vt per eius herbas, siue boletos, aut inthereniabin, vel^a nostoch: nam hæc omnia mansiones sunt rerū supercoelestiu. Quamobrē nemo miret̄, quòd ingentes passim melissæ virtutes describuntur. Quando enim in hac supercoelestis cōiunctio sese vnit, quis virtutem ei quantumuis eximiam abneget? Atque hæc quidem sunt magnalia, quæ in se Bamahemi quoq; continent, atque is planè iloch est, qui ex vero compositus aniado, eidem elementato adimi nullo pacto potest, id quod fit per exaltationes vtriusq; mundi: perinde atq; vrticæ exaltationes adurunt, nitetq;, ac splendet flammule color. In huiusmodi tamē exaltationib, virtus eorū traduci in aliud

po.

potest. Ad hunc igitur modum dignoscere exaltationes discite, quæ vrtica longè potiores existunt, idè ipsam, vt in vero Maio, vbi Aniadorū exaltationes ordiuntur, easdē colligatis. Neq; enim virtutū exaltationes in ^b matricibus dū taxat sitæ sunt, verū etiam in supercelestibus. Vulgaris quippe ac velut nihil Idæus is' esset, qui vnā solummodo rem visui subiectam, fabricare nosset, nec præter ea quæ tangi possunt, creasset maiora quædam. Enimvero aliū quendam Maium construxit, vbi se flores exaltant supercelestes, in quo extrahi Anachmus debet, ac seruari, non secus atque muscus in pomambra, & sicut auri virtus in Laudano delitescit: cuiusmodi quidem Anachmi virtutes quando colliguntur, tum demum de longa vita lætari meritò potes.

^a Nostoch est species ignis.

^b matricibus elementa.

DE VITA LONGA LIBER
Quintus.

Cap. I.

Vprà in primo libro fundamēta feci vitæ longæ, ea hoc loco ab soluemus. Non enim video, cur ea quæ ad integram vitam, atq; adeo sanam pertinent, hic denuo repetam. Cùm in superioribus libris, secundo & tertio, de his à nobis satis abundè dictum sit: Quare in hoc quinto lib. supremam manum imponam his quæ suprà in primo libro, de ea quæ præter naturam est, vita, incepimus: & id ipsum pro ratione theoricæ. Principiò proponimus vniuersis spagyricis, cùm Adæ, tum Mathusalem ætatem, id quod in secundo capite sequenti indicabitur. Antequã tamen ad illa perueniamus, prius de vita longa quæ in manu illius maximè illiastis est, exactè dicemus, idq; pro ratione magnalium. Vbi plurima de libero arbitrio accipiēda esse admoneo, quàm

quàm que nos ex elementis administra
re possumus. Hæc, vt clarius ac rudius
pateant, principio oportet fingamus
Enochdanos, quam influentiam, si in
mente nostra, perinde ac igne in ligno,
non sine vulgari virtute, gesserimus, fie
ri potest, vt ad hanc vitã perueniamus,
vel nullo negotio: id quod exemplo Io
hannetis palam fit, cuius natura, neq; v
nam etatem solùm, neq; seculum vnum
duntaxat cõprehendit. Sed in his meis
paramyricis libellis præbeam calumni
andi ansam his, qui scripturas variè tor
quent, nihil certi hoc primo capite defi
niemus De vita summi iliastris: num hîc
in corporalibus elementis sit, aut porro
etiam in quinto viuat, vbi nullũ corpus
occurrit, vbi non modò ij, quib. de men
tionem fecimus, viuunt, sed etiã ij quos
somno sepultos credimus. Hæc, inquã,
omnia sublimioribus spiritibus tantis
per existimanda relinquimus, dum in
frã ad illa venerimus. Porro si impelle
tur iliastris ille summus, aut aliquo saltẽ
haberet opus, facilè eò, quicquid esset
Enochdianum perueniret, vbi vniuersa
vita nostra longa suis locis in æthere, ac

88 THEOPH. DE VITA
nubibus collocaretur: Sed semel fatu-
rauit se iliaſtes, vt porro non careat, ne-
que aliquo habeat opus. Quare in hoc
lib. vltimo ſingula pro ratione primi li-
bri tractabimus.

Cap. II.

Sed vt tandem ad finem deduca-
mus ea, quæ de vita longa tractare
incepimus, principio indicabimus
quid vita longa ſit. Terminus vitæ lon-
gæ complectitur in ſe 1000. aut 900. aut
ad minimum 600. annos. De ſcaturigi-
ne autē huius, quæ præter naturam eſt,
vitæ, ſic accipe. Duæ ſunt in hominis
potestate vires, vna naturalis, qua de di-
ctum eſt vſq; ad natium finem. Alia æ-
ria, in hac enim nihil eſt corporale. Qua-
re incorporalia hunc noſtrum libellum
abſoluunt. Miſeros hoc loco mortales,
quibus primum, ac optimum theſau-
rum (quem nature monarchia in ſe clau-
dit) natura reſuſauit, puta, nature lu-
men. Ne porro in hac laboremus fru-
ſtra. In philoſophia autem, quia deſinit
ac abit natura aniadum, recordabimur,
neq; porro mentionē faciemus philoſo-
phia,

phia. Missas igitur faciamus res natura-
les, missa etiam facimus quæcunq; sunt
ex elemētis, insuper etiā gesta helisimi-
dan: deniq; quæcunq; supra diximus,
quæ sub chao, id quod summus iliastes
existit, delitescunt. Et in manus ea, qui-
bus de mentionem in i. lib. facere cœpi,
tandem accipimus. Ut igitur ad annū
Aniadin, aut etiā vltra perueniamus, ob-
seruandæ sunt regulæ sequentes. Nemi-
nem offendant, quæ hoc loco de Nym-
phidida dicturi sumus, quo loco simul
indicabitur vis, ac natura guarinorum,
saldinorū, deniq; salamandrinorum, &
quicquid est melosynæ. Porro si quem
præsens locus abalienaret, neminē of-
fendat, sed potius finem huius opusculi
adeat, vbi singula videbit.

Cap. III.

Sed vt simul innotescāt, cū locus,
tum corpus in his rebus, quod cer-
ta quadam concordantiā ordinari
debet, ac disponi. Principiō obseruāda
est soli natura, qd' iliastis est: nam aliud
ab 300. vsque ad 600. annos conser-
uat id quod ad eos codices relegamus,
qui tractant de natura elementorum,

Porrò quicquid ex sui natura simul etiã
 loci naturam admittit, haud dissimiliter
 priori seculo in vnã conclusionem co-
 gitur. Vbicunq; verò coeunt, cum loci,
 tum corporis natura simul illuc vel nul-
 lo negotio peruenitur ad 600. annum:
 Quorum aliquot, qui istuc etatis attige-
 runt cõmemorare possem, nisi aliõ pro-
 peraret calamus. Sunt præterea qui ali-
 quandiu clãm, atq; adeo furtim sunt ser-
 uati, idq; per vitam longam. Quorum
 ratio, quia nulla, nisi quatenus illiasti tri-
 buerunt, & hoc loco prætereundũ cen-
 seo. Sic quicquid nõ est aeris vitæ, hoc
 loco tollitur. Sequitur ergo qui vitam
 aeream vixerunt, quorum alij à 600. an-
 nis ad 1000. & 1100. annũ peruenerũt,
 id quod iuxta prescriptum magnalium
 quæ facile deprehenduntur, ad hũc mo-
 dum accipe: Compara^a aniadum, idq;
 per solum aera, cuius vis tanta est, vt ni-
 hil cum illo commune habeat terminus
 vitæ. Porrò si abest iam dictus aer, erum-
 pit extrinsecus id, quod in capsula deli-
 tescit. Iam si idem ab illo, quod denuo
 renouatur fuerit refertum, ac denuo in
 mediũ perlatum, scilicet extra id sub
 quo

quo prius delitescerebat, imò adhuc delitescit, iam ut res tranquilla prorsus non audiatur à re corporali, & ut solum aniam dum a deo, denique & edochinum resonet. Porro etià hæc tria, & quod in hæc tria vergit, non quatuor, sed vnum sint, habebis longissimam vitam delitescentem. Hinc est natiuitas magni illius a quastris, qui præter naturam natus est. Hoc & si id quod extrinsecus erat, nequaquam deprehendere potuit: tamen hic præbuit occasionem id quod extrinsecus illiastes fuit, &c.

Cap. IIII.

Restat adhuc in hac monarchia, cuius nos magnus ille senio maximo pere commonetacit, videlicet longè aliam esse vitam ab ea, quam nos plene præscripsimus: quæ tunc alia nos perstringet, cū singula transibūt, qui calcat, & qui calcat, nihilominus tamē vtraque manebunt, id quod nō satis intellexerunt hæc tenus aliani. Tum demum erit quando simul omnia desinent, quæ vnā mecum indagastis, iam inde à primo ad nouissimum vsque. Sed par est, ut semel e-

k

tiam probemus ea quæ tractare incepimus, idque non philosophica ratione, sed essentia ipsa, quæ vel sola hoc loci cuius meminimus plurimum valebit. Hoc loco quo de plenè loquimur, miraberis forsitan, ac quæres, Num vita sana possit esse coniuncta cum vita longa. De hoc igitur hæc pauca notato. Duplicè esse essentiam, alteri sanitatem & fixam: alteri ægritudinem & similiter fixam inesse. Quod autem ad locum & immutationes istorum attinet nihil prorsus immutamus. Porro quorsum attinet frustra his immori, quæ nobis lumen naturæ recusavit: Præterea ille, qui ex animi libidine nobiscum agit, indicat, ac rursus hiantes nos deserit. Quare hoc loco præteribimus, quæ vires nostras superant, & creaturas aliquot, vitæ mirabiliter longæ, & eas sine fato commemorare incipiemus. Inter quas sunt Laureus, Siconius, Hildonius, & alij plerique, quarum natiuitatem, siue mortem naturalem nemo vnquam neque deprehendit, neque audiuit. Adde naturam & essentiam illarum, & quotumquæque reperias, qui vel apiculum de his scripserit: quanquam
 paramy

paramyrica scripta nonnihil de his habeant: tamen sicut semel hoc fuit, ac rursus desijt, ita etiam vnà intellectus abiijt. His igitur concludimus, quicquid est vitæ longæ, idq̃ extra necrolicas, quem admodum in sequentibus patebit.

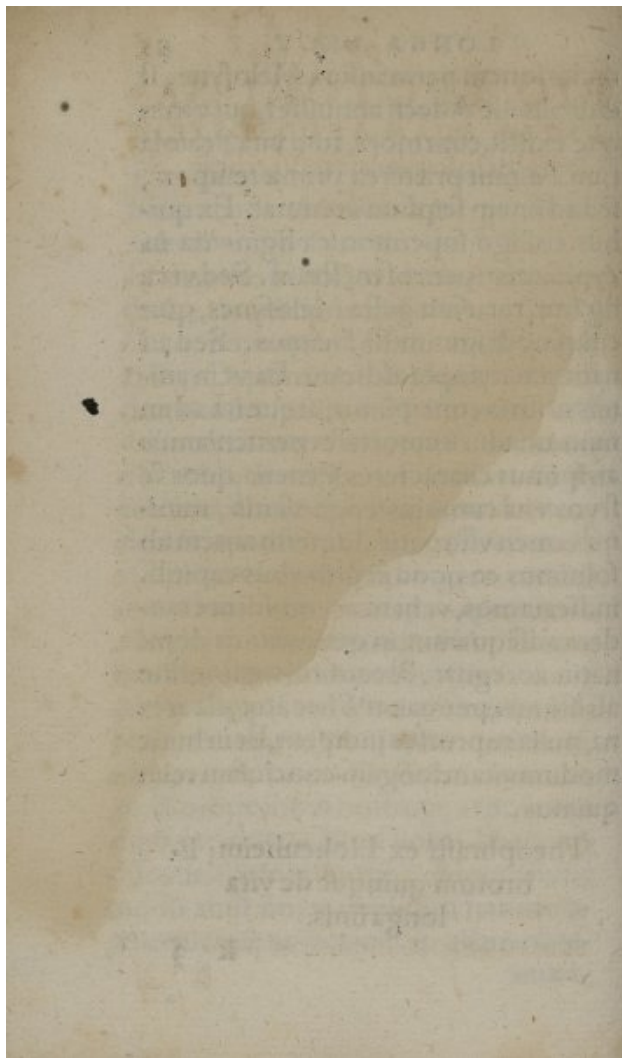
Cap. V.

Non pili fecerim eum, qui sub Lulianis artibus se falso, vt necrolium venditat, & improbat id, quod in quatuor Scaiolis compreheuditur, & me vt summum Scaiolam prædicat, ita vt pro ratione ceduriorum possim adoriri necrolias artes. At ego vel hydros Scaiolis vnà cum æmulis inuideo. Quid dicam hoc loco de his, quæ Musa sagax in canonibus suis vnà cum narcoticis quatuor Scaiolarum complectitur, quæ vobiscum indormiscunt, tymporaq̃ in vobis Anodynica reddunt. Et ego vos etiam atq̃ etiam in tantum stuporem adduco, vt in notitiã papaue ris redigamini. Sed missa facio illa, & in hoc solum laboro, qd̃ in superiorib. lib. hæctenus mōui, in cosmographica scilicet vita, vbi cū locus tū corpus lesahach

apparent. Porrò etiam quæ præscribo, præter loci ac corporis vires, idq; spagyricæ præscribo, hydromantica, & pyrotenchans. Sed quid atinet hæc commemorare vobis omnibus, quorum ne nomina quidem noui: qui & si necrolios agitis, & in cyphanto nonnihil experti, tamen indormiscunt pulsatiles. Hæc omnia ego absolui, ea quisquis intelligit, optimo iure se spagyrici nomine venditet, ac tum demum quintum cap. ediscere labore, in quo me plurimum offendunt Scaiolæ. Nam in his nulla inest mortalitas. Sub hæc igitur concludo totius rei summam, & affirmo eum esse immortalem, quicumq; pro ratione Scaiolearum vixerit, id quod per enochianos, & sui sequaces probò. Neque hunc locum infringet aquaster. Porrò si pro ratione Necroliorum Scaiolis inferer, esset quod excipiendum ducerem, id quod maximus ille Adech anteuertit, & propositum nostrum, at non modum deducit: Quod vobis Theoricis discutiendum relinquo. Atq; ad hunc modum abiit è nymphididica natura interuenientibus Scaiolis in aliam transmuta-

mutationem permanfura Melofyne, ſi
difficilis ille Adech annuiſſet, qui vtrum
que exiſtit, cum mors, tum vita Scaiola
rum. Annuit præterea prima tempora,
ſed ad finem ſeipſum immutat. Ex qui-
bus colligo ſupermonica figmenta in
cyphantis aperire feneftram. Sed vt ea
figantur, recufant geſta Melofynes, quæ
cuiuſmodi ſunt, miſſa facimus. Sed ad
naturam nymphididicam. Ea vt in ani-
mis noſtris concipiatur, atque ita ad an-
num aniadin immortales perueniamus
arripimus characteres Veneris, quos &
ſi vos vnà cum alijs cognoſcitis, mini-
mè tamen uſurpatis. Idipſum autem ab-
ſoluimus eo quod in prioribus capitib.
indicauimus, vt hanc vitam ſecurè tan-
dem adſequamur, in qua aniadus domi-
natur ac regnat, & cum eo, cui ſine fine
aſiſtimus, permanet. Hæc atq; alia arca-
na, nulla re proſus indigent, Et in hunc
modum vitam longam concludam relin-
quimus.

Theophraſti ex Hohenheim, li-
brorum quinque de vita
longa finis.

PIO LECTORI SAL-
 LVTEM ADAM ABODENSTEIN
 Philosophiæ & Medici-
 næ doctor.

Andide lector, neminem la-
 tere arbitror quàm male diui-
 nus ille philosophus, & medico-
 rum celeberrimus Aureolus
 Theophrastus Paracelsus, nō solùm a-
 pud exteros, verùm etiã suos, nem-
 pe Germanos hucusque audierit, ob
 peruersum imperitorum iudiciũ, qua-
 si talis esset, qui multa scriberet, nihil
 sani doceret, multaque medicamina in
 medium proponeret, quæ hominibus
 plus damni quàm incommodi inferrẽt.
 E quorum numero laudanũ eius à mul-
 tis hæctenus quasi perniciosum & pla-
 nè exitiale medicamẽ minus dextrẽ dif-
 famatum est. Proinde ad liberandum
 ipsum Theophrastum & eius laudanũ,
 summa laude dignissimũ ab hac calum-
 nia, vt omnes sani iudicij videant, ac in-
 telligant illud ex veris fontibus arcano-
 rum naturæ & medicinæ productum,

His Theophrasti de vita longa libris annectere formulam eius volui, quo bonis medicis sit frugi, insipientibus verò, probro & admonitioni, ut in posterum quod non intelligant, vituperare desinant. Addidissimè sanè certissimè summumq; remedium contra omnia venenorum genera, non solum vegetabilium, verum etiam animalium, mineralium, metallorum, & microcosmi, sed eam ob causam distuli, ut videam quam gratum te erga Theophrastum nostrum sis ostensurus.

Descriptio Laudani, quo usus est in deploratis dissolutisq; morbis, ita habet.

Accipe orizei foliati vnciam,
 margaritarum non perforatarum
 vnciam semis,
 florum antimonij,
 asphalti, singulorum drachmam,
 croci orientalis drachmas tres,
 myrrhæ Romanæ,
 aloes succotrini ana ad pondus omnium reduc ad formam.
 Dosis à granis quatuor, vel septem
 ad decem vsq;

ER

Est & aliud Laudanum contra febres
præstantissimum quod
accipit.

Antimonij præparati libram,
sacchari candidi libram medicina-
lem,

Fiat puluis subtilis, Destilletur in are-
na aut balneo iuxta artem. Huius olei
accipe uncias duas,

aloe succotrinæ unciam,
ambrae unciam semis,
croci selectissimi drachmas sex,

Reducantur successiuè in massam, fiat
pilulae paruae, dentur tria cum conserva
boraginis ante accessionem febris, in-
ducaturq; sudor, si fieri potest.

His latere, frueri in laudem
Iesu Christi, &
Vale.

k s

ERRATA IN DEDICATORIA:

Litera.Folio.Pagina.Linea.

A	6	1	19	naturæ
	10	1	20	unquam
B	1	5	2	nec huiusmodi
	10		4	etiam dicto redundat
	7	2	20	quod Deus
C	1	1	18	Discedit à proposito
	4	1	4	argumentamur
	5	1	11	duplicem
D	2	2	2	qui
	8	2	17	scripta

Numero libri primi.

5	2	Elixir
10	21	Archeo
6	25	ex Archeo
8	12	herina celatur
8	18	redigendum
9	3	præcipulo
16	17	iudicabit physicus
19	20	se, redundat
21	20	hominem postremum
23	6	maioris
24	14	quam
10	21	Archeus
26	15	Syrus
31	16	sub lunaria
60	19	rationibus

Folio. Linea.

39	13	instrumentis
40	14	imposita consolidata
42	4	apostemata
43	21	confunde
45	3	albanar
47	1	cancro
49	10	lascium
50	22	ignea ui nudatum
51	12	confossa
53	20	sinoniam
60	21	kist & kist
56	16	amethysti
60	17	natura margaritarum
58	23	à corpore
74	2	medico
76	10	ille

hic Liber iste meus ^{nescio cuius} post mortem
si pateris abest aspice nam adest
joannes baptista De oblapigny
tertianus anno domini

1719

natus 12 annis .

o uirgo studiis

semper adesto meis

Ad Majorum dei paræque
Virginis gloriam
Laus desemper.

